ROK XV WARSZAWA, DNIA 20 MAJA 1939 R. Nr 10

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

TREŚĆ:

REDAKCJA: WARSZAWA, PL. NAPOLEONA 7, TEL. 618-27
ADMINISTRACJA: WARSZAWA, UL. MIODOWA 6, TEL. 592-63

NAKŁAD I WYDAWNICTWO
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
W WARSZAWIE, UL. MIODOWA Nr 6, TELEFON 5-92-63.

KOMUNIKAT

Reklamy świetlne w ostatnich czasach zdobyły sobie prawo obywatelstwa i są już dzisiaj ogólnie stosowane.

Aby przyjść z pomocą Komunalnym Kasom Oszczędności zwłaszcza w mniejszych miejscowościach przy zaprowadzaniu reklam świetlnych — **Samorządowy Instytut Wydawniczy** nawiązał kontakt z jedną z najpoważniejszych firm chrześcijańskich **„Unic - Neon"** która zobowiązała się wykonywać dla Kas wszystkie roboty, wchodzące w zakres reklam świetlnych na najbardziej dogodnych warunkach.

Firma **„Unic-Neon"** zdobyła sobie na rynku pełne uznanie i daje gwarancje, że powierzone przez Kasy roboty wykona akuratnie i ku zadowoleniu zamawiających.

Samorządowy Instytut Wydawniczy położył nacisk na to, aby przy uwzględnianiu żądań i potrzeb K. K. O., firma zwracała uwagę na możliwe ujednostajnienie reklam świetlnych, co dla ogólnej propagandy Kas może mieć zasadnicze znaczenie.

Wszelkie zapotrzebowanie z zakresu reklam świetlnych prosimy skierowywać do **Samorządowego Instytutu Wydawniczego** (Warszawa, ul. Miodowa 6, telefon 5-92-63).

Zapotrzebowania te zostaną natychmiast oddane firmie **„Unic-Neon"** która już bezpośrednio zwróci się do zamawiającej Kasy z kosztorysem zainstalowania, przyjmując na siebie całkowite wykonanie ewent. zamówienia.

Rozrachunki z Kasami, firma **„Unic Neon"** przeprowadzać będzie we własnym zakresie.

Polecając powyższe uwadze K. K. O., pozostajemy

z poważaniem

Samorządowy Instytut Wydawniczy

Rok XV. Warszawa, dnia 20 maja 1939 r. Nr 10

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOSCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. .	„ 1.40

REDAKCJA: Warszawa, pl. Napoleona 7.
ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła.

Akcja subskrypcyjna P. O. P. w K. K. O.

Właściwa akcja subskrypcyjna, tj. przyjmowanie zgłoszeń i wpłat na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej, została zakończona tak w K. K. O., jak i w innych placówkach w dniu 6 maja rb.

Jednakże w związku z utworzeniem placówek pomocniczych w gminach i miasteczkach oraz niektórych instytucjach publiczno-prawnych dotychczas, a zapewne w ciągu jeszcze kilku dni najbliższych, wpływają do placówek i zgłoszenia i wpłaty, dokonane w tych „podplacówkach" w swoim czasie, lecz jeszcze nie pzekazane.

Jak przy każdym ruchu masowym, a zakończona tylko co subskrypcja była rzeczywiście poparta przez masy, o czym świadczy olbrzymia ilość subskrybentów, — najlepiej nawet zorganizowane syndykaty, dysponujące znaczną ilością placówek, dla uzyskania wyniku ostatecznego muszą wyczekać parę tygodni przynajmniej.

Związki KKO w Polsce, jako syndykaty, wykazały, bezwątpienia, dużą sprawność organizacyjną w tej akcji, reprezentując zwartą, zdyscyplinowaną i na wysokim poziomie technicznym stojącą sieć 420 placówek, łącznie z oddziałami kas.

Toteż wyniki cyfrowe, którymi rozporządzamy już obecnie, a które mogą być w najbliższych paru dniach jedynie nieznacznie uzupełnione dodatkowymi danymi z kilkunastu placówek, przedstawiają się poważnie.

Ogólna suma, subskrybowana za pośrednictwem komunalnych kas oszczędności, przekracza 80 m i l i o n ó w z ł, pod tym więc względem KKO zajmują drugie miejsce, zaraz po syndykacie Związku Banków w Polsce.

Natomiast pod względem i l o ś c i s u b s k r y b e n t ó w kasy zajęły m i e j s c e p i e r w s z e, gromadząc przeszło 700.000 k o n t.

Dokładniejsze dane posiadamy w tej chwili z terenu działania Związku Warszawskiego.

W akcji subskrypcyjnej naszego syndykatu brało udział 118 kas, które zdołały zgromadzić zgłoszenia od 441.729 s u b s k r y b e n t ó w n a s u m ę z ł 41.388,—. Te same kasy przy 3% Pr. Pożyczce Inwestycyjnej zgromadziły kwotę zł 20.860.400,— od ca 93.000 subskrybentów. Obecnie przeto obsłużyły prawie p i ę c i o k r o t n i e większą ilość subskrybentów na sumę zgłoszeń przeszło d w u k r o t n i e wyższą.

Wprowadzenie w Pożyczce Obrony Przeciwlotniczej 20-złotowych bonów przyczyniło się do ogromnego spopularyzowania akcji, wciągając do niej masy niezamożnej i nawet ubogiej ludności.

Ta więc okoliczność znacznie się przyczyniła do wzrostu ilości subskrybentów, wpływając także na stosunkowo niską przeciętną sumy zadeklarowanej przez 1 subskrybenta. Przeciętna ta wynosi, jak widać z przytoczonego niżej zestawienia — 94 zł, wahając się od 53 zł do 99 zł w KKO prowincjonalnych i do zł 236 w Kasie m. st. Warszawy.

Przeciętna suma subskrypcji na jedną kasę wypada zł 350.748, wahając się w poszczególnych województwach od zł 148.430 do zł 313.550, a w Kasie m. st. Warszawy — zł 12.063.400,—.

Przeciętna ilość subskrybentów dla całego terenu Związku wynosi 3.743 osób na jedną kasę; najmniejsza w kasach województwa wileńskiego — 1.673; największa — 5.092 — w lubelskim, przy czym kasa stołeczna ma 51.117 subskrybentów.

Zestawienie wyników według województw:

	Ilość Kas	Suma zadeklar.	Ilość subskrybentów	Przeciętna: subskrybentów	Przeciętna: subskrypcji na 1 kasę	Zł na 1 osobę
M. st. Warszawa	1	12.063.400	51.117	51.117	12.063.400	236
Warszawskie	24	6.604.000	81.330	3.389	275.167	81
Łódzkie	18	5.643.900	67.485	3.749	313.550	84
Kieleckie	16	4.661.160	47.176	2.949	291.322	99
Lubelskie	15	4.027.160	76.382	5.092	268.477	53
Wołyńskie	11	2.340.260	36.912	3.356	212.751	64
Białostockie	9	2.288.200	29.153	3.239	254.244	78
Poleskie	8	1.332.400	21.134	2.643	166.550	63
Nowogródzkie	8	1.240.360	17.652	2.206	155.045	70
Wileńskie	8	1.187.440	13.388	1.673	148.430	89
	118	41.388.280	441.729	3.743	350.748	94

Niżej zamieszczona tabelka przedstawia w innym układzie wyniki akcji subskrypcyjnej, prowadzonej przez kasy naszego Związku, niezależnie od przynależności terytorialnej. Ilustruje ona zgrubsza natężenie pracy i zasięg wpływów poszczególnych grup kas.

	Grupa z sumą subskrypcji w placówkach	Ilość Kas	Suma zadeklar.	Ilość subskryb.
I.	do zł 50.000	16	531.280	6.590
II.	od 50.001 do 100.000	21	1.586.680	19.547
III.	„ 100.001 „ 200.000	26	3.894.140	57.858
IV.	„ 200.001 „ 500.000	44	13.447.660	206.587
V.	„ 500.001 „ 1 miliona	7	4.516.120	49.018
VI.	ponad 1 milion zł	4	17.412.400	102.129
		118	41.388.280	441.729

Dwie najliczniejsze grupy kas — III i IV przyjęły gros zapisów, bo przeszło 264 tysiące na sumę przeszło 17.300 tys. zł, a przeciętna ilość subskrybentów na jedną kasę z tych grup wynosi 3777.

Nie zostały jeszcze opracowane dane statystyczne, dotyczące podziału subskrybentów na grupy społeczne i zawodowe, ale przeciętna suma, deklarowana przez jednego subskrybenta, wynosząca jak wykazano wyżej zł 94, jest bardzo charakterystyczna dla warstw, wśród których głównie pracują KKO.

Wypada tu zaznaczyć, iż pierwsze wpłaty na subskrypcję w kasach przekroczyły przepisowe 33% sumy zadeklarowanej i wynoszą 50% tej sumy, bo zł 20.494.776,—.

Aby osiągnąć te wyniki, aparat kas musiał włożyć w akcję ogromny wysiłek. Przede wszystkim organizacyjno - propagandowy przez: organizowanie podplacówek na terenie gmin lub pomoc w ich tworzeniu; wysyłanie w teren swych przedstawicieli i pracowników; udział osobisty dyrektorów i pracowników w komitetach obywatelskich oraz komisariatach P. O. P.; wywieszanie transparentów, wydawanie afiszów i ulotek propagandowych. Kasy nierzadko udzielały pomocy placówkom innych syndykatów w postaci wcześniej otrzymanych instrukcyj oraz druków i zgłoszeń ustalonego typu.

Główną wszakże ofiarą, złożoną w tej akcji o znaczeniu ogólno - państwowym przez KKO, jest ogrom pracy, związanej z prowadzeniem rachunkowości i kontroli wpłat na Pożyczkę. Obsłużenie w ciągu kilku miesięcy takiej masy subskrybentów, zważywszy, że w całym szeregu drobnych i średnich kas, zatrudniających po 5 — 7 osób personelu, ilość ta wynosi 5, 7 do 10 tysięcy subskrybentów, było nielada ciężarem, wymagającym od kierownictwa i od pracowników wielkiego poświęcenia.

To też, podsumowując dotychczasowe wyniki działalności subskrypcyjnej całego aparatu komunalnych kas oszczędności i mając na uwadze cały ogrom tej cichej a wytężonej codziennej pracy dodatkowej, która przed nimi w związku z Pożyczką jeszcze stoi, trzeba przyznać, że KKO w Polsce i na tym polu zdały egzamin celująco, że należycie odpowiedziały na wezwanie władz naczelnych w Państwie.

Wzmożoną aktywnością ujawniły olbrzymi, zaiste, zasięg swych wpływów, dotąd, być może, niezupełnie doceniany.

A jeśli dodać do tego, że tej imponującej pracy kasy dokonały w okresie nader trudnym, spowodowanym przez powszechnie znane zjawiska natury politycznej, to wypadnie stwierdzić nie tylko duże usprawnienie ich aparatu techniczno - organizacyjnego, stojącego dziś na wysokim poziomie, ale i wzrost ich siły i znaczenia w strukturze gospodarczej Polski.

Na zakończenie pragnąłbym poruszyć jeszcze jedną sprawę, wiążącą się bezpośrednio z ostatnią akcją subskrypcyjną w kasach.

Część wkładów, ulokowanych w kasach, została bezsprzecznie użyta przez subskrybentów na opłacenie P. O. P. Otóż dzięki wzmożonemu kontaktowi z dużymi masami subskrybentów powstała w Kasach możliwość zwiększenia wysiłków propagandy na rzecz idei oszczędności. I to właśnie teraz, gdy tak jaskrawo, tak poglądowo można przekonać te masy, jak z drobnych złotych powstają wielkie miliony.

Nadzwyczajny wysiłek kas w akcji propagandowo - organizacyjnej na rzecz Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej nie powinien być zmarnowany, a przeciwnie — przebitymi już drogami przedłużony, w celu wzmożenia praktycznych skutków idei oszczędności.

F. Świderski.

Oszczędności emigracji rolnej do Francji.

W bilansie płatniczym kraju pozbawionego surowców bilans handlowy dowodzi, że wymiana towarowa w okresie poprawy koniunkturalnej przestaje być pozycją przychodową. W Polsce wskutek wzmorzenia się ruchu inwestycyjnego konieczne jest zwiększenie przywozu surowców, co przy słabych obrotach towarów z zagranicą powoduje odpływ dewiz. Pogorszenie się bilansu handlowego na skutek powyższego przesuwa ciężar utrzymania równowagi bilansu płatniczego na inne działy, a przede wszystkim międzyinnymi na dział emigracji, jak to ilustruje zestawienie bilansu wymiany towarów i usług:

1937 rok	w mil. zł Przychód	Rozchód	Saldo
1. Towary	1,195.5	1,273.9	—78,4
obroty handlowe	1,195.5	1,254.3	—58,8
zakup statków	—	19.6	—19,6
2. Usługi	336.9	117.9	219,0
emigracja	120.9	12.7	108,2
turystyka	38.6	45.8	—7,2
usługi kolejowe	84.9	5.3	79.6
usługi morskie	58.2	23.5	34,7
inne	34.3	30.6	3,7

Emgirację polską możemy podzielić na dwie zasadnicze grupy: kontynentalną i zamorską. Każdą zaś z tych na osadniczą i czasową. Emigracja zamorska posiada raczej charakter osadniczej, względnie czasowo - osadniczej, kontynentalną zaś podzielić można na sezonową (zarobkową) oraz na zarobkowo - osadniczą, której czas zarobkowania trwa kilka sezonów.

Skomplikowany problem emigracji jest i prawdopodobnie pozostanie u nas przez długi jeszcze okres czasu jednym z najbardziej żywotnych zagadnień polityki gospodarczej. Rozpatrywany na płaszczyźnie gospodarczych korzyści przez długie lata zajmował jeszcze będzie umysły ekonomistów.

Z histroii wiemy, że wszelkie dysproporcje gospodarcze i ludnościowe regulowane były za pomocą niekrępowanych niczym wędrówek ludzkich. Polska przez dziesiątki lat wobec braku kapitałów, surowców i rynków zbytu, dla stworzenia niezbędnych nowych warsztatów handlowych i przemysłowych, które by pochłaniały nadmiar ludności przede wszystkim wiejskiej, miała możność łagodzenia przeludnienia drogą emigracji. Utrzymuje się pogląd, ostatnio coraz wyraźniej, że emigracja stanowi poważną stratę gospodarczą, wyrażającą się w kosztach wychowania człowieka i że straty te na skutek wywozu wartości, jaką przedstawia emigrant, w znikomej tylko części wyrównywane są przez wpływy oszczędności. Pogląd ten może słuszny przy emigracji zamorskiej, której wpływy oszczędności pozornie są wyższe od wpływów oszczędności emigracji kontynentalnej, nie znajduje chyba uzasadnienia przy kierowaniu nadwyżek ludzkich, nie mających narazie racjonalnych warunków bytu w granicach administracyjnych państwa, chwilowo z powodu braku własnych obszarów osiedleńczych do tych krajów, w których praca tych ludzi zużytkowana być może z korzyścią dla kraju emigracyjnego, a nie tylko dla państwa imigracyjnego. Emigracja zamorska bowiem jako typowo osadnicza, połączona ze znaczną odległością, wielkimi kosztami przejazdu, oraz koniecznością posiadania pewnych zasobów gotówkowych, w naszych warunkach nie jest chyba wskazaną, choćby z uwagi na stratę elementu ludzkiego w sile wieku i zdrowego.

Jak wynika z wysokości sumy oszczędności emigracja zamorska dla naszego bilansu płatniczego byłaby bardziej wskazana, gdyby nie ujemne poprzednio omówione jej strony. Z powyższego wynika, że organizacja emigracji kontynentalnej na wzór zamorskiej mogłaby spełnić swe zadanie wobec bilansu płatniczego.

Z krajów europejskich pierwsze miejsce w bilansie płatniczym zajmuje emigracja do Francji. Wpływy oszczędnościowe emigracji do Francji wyniosły w roku 1937 kwotę 28,8 mil. zł wobec wpływów oszczędnościowych emigracji sezonowej do Łotwy w kwocie 7,7 mil. zł i 3,3 mil. zł do Niemiec. Suma więc oszczędności emigracji sezonowej jest nieznaczna i w bilansie płatniczym odgrywa raczej niewielką rolę. W żadnym zaś razie nie równoważy pracy i energii włożonej przez naszego obywatela w gospodarkę państwa poszukującego rąk roboczych. Szukając terenów dla naszej ekspansji emigracyjnej wychodzimy z założenia, że nie chodzi nam o usunięcie pewnej ilości obywateli z naszego terytorium. Celem emigracji winno być wzmocnienie siły ekonomicznej naszego narodu. W polityce emigracyjnej winniśmy dążyć do wskazania dróg „dorabiania się". W tym założeniu tkwiłaby dodatnia strona emigracji zarobkowo-osadniczej, kierowanej np. do Francji, a zwłaszcza jej południowej części, znanej nam z prac Związku Osadników Polskich z siedzibą w Tuluzie. We Francji łatwość dorabiania się oraz wznoszenia się od stanowiska robotnika rolnego aż do właściciela samodzielnego gospodarstwa winna wpływać na wysyłanie rolników najbiedniejszych, którzy przy dobrej organizacji potrafią w szybkim czasie nietylko wzbogacić się, ale i przejść na wyższy szczebel społeczny. Ponadto emigracja zarobkowo - osadnicza prowadzi zawsze do reemigracji dla nas tak pożądanej, względnie do emigracji wtórnej osadniczej, będącej bez szkody dla państwa wówczas, jeżeli kierowana jest do własnych obszarów osiedleńczych. Emigracja wtórna osadnicza wiąże się ściśle z zagadnieniem kolonialnym, reemigracja z dobrobytem i obronnością kraju.

Zakładając, że proces emigracyjno-reemigracyjny miałby być podstawą rozwiązania wielu zagadnień w Polsce należało by się zastanowić nad właściwym zorganizowaniem emigracji zarobkowo - osadniczej, która by przypominając swym charakterem emigrację osadniczą, jako dająca znaczne oszczędności była z drugiej strony pozbawiona jej ujemnych stron, spełniając w bilansie płatniczym swą zasadniczą rolę.

Cechą charakterystyczną emigracji zamorskiej osadniczej jest zaklimatyzowanie się na stałe lub bardzo długi okres czasu, które pozwala osiągnąć większy dochód z gospodarowania, niż z wynagrodzenia za pracę. Tym samym daje większe oszczędności. Dochody Polski z emigracji zamorskiej osadniczej mają naturalną zupełnie tendencję zniżkową, gdyż dawnych emigrantów łączą coraz słabsze węzły z krajem i rodzinami w nim zamieszkałymi. Argument ten przemawia za emigracją kontynentalną zarobkowo-osadniczą, która nie naraża naszych emigrantów na wyzysk, jaki stosować może państwo imigracyjne przy emigracji sezonowej. Emigracja zarobkowo-osadnicza wymaga coprawda od emigranta czasowego zaklimatyzowania się, umożliwia mu wzamian jednak zwiększenie oszczędności. W tych warunkach Francja może być dla Polski krajem emigracji rolnej zarobkowo - osadniczej. Rynek francuski dla emigracji polskiej stoi otworem. Władze francuskie przerażone pustką swych wsi raczej sprzeciwiałyby się charakterowi emigracji zarobkowej (sezonowej), niż osadniczo-zarobkowej. Przemysł bowiem we Francji, jakkolwiek Francuzi twierdzą, że kraj ich jest rolniczy, rozwija się tu w tempie bardzo szybkim, przy-

ciągając do miast ludność wiejską, która rzecz jasna naszej emigracji zarobkowej stać musi na przeszkodzie.

Dotychczasowa emigracja do Francji nie ma charakteru zorganizowanego, a posiada formę emigracji robotniczej rozproszonej. Fatalnym skutkom tej emigracji zapobiega Związek Osadników Polskich z siedzibą w Tuluzie, który jednak nie posiada dostatecznych funduszów na udzielanie pożyczek na kupno ziemi. Przez ułatwienie bowiem kupna ziemi rodzinom już gospodarującym na fermach wydzierżawionych przyczynić się możemy do zwiększenia dochodów z gospodarstwa, którego tenuta dzierżawna przewyższa, jak poinformowano mnie na miejscu stopę procentową pożyczek średnioterminowych. Różnica pomiędzy obsługą zadłużenia z tytułu uzyskanej średnioterminowej pożyczki na kupno ziemi, a tenutą dzierżawną dać może poważne zwiększenie oszczędności, której wysokość przekroczyć nawet może wpływy z pozornie dochodowej emigracji zamorskiej, a bezwzględnie wyrówna niedobór z powodu zaniechania niepożądanej w skutkach emigracji sezonowej np. do Niemiec.

Jedną z najważniejszych spraw związanych z emigracją jest by oszczędności jej wracały do kraju. Role tę we Francji spełnia Bank Polska Kasa Opieki, który ponadto rozwija akcję kredytową zmierzającą do wzmocnienia stanu posiadania polskiej emigracji. We Francji ruch przekazowy tej instytucji w r. 1938 osiągnął kwotę 60,8 mil. fr. fr., wkłady zaś kwotę 143,6 mil. fr. fr., wykazując zwyżkę o 19 mil. fr. fr. w stosunku do roku poprzedniego. Cyfry te świadczą o roli, jaką spełnić ma polska instytucja finansowa za granicą nie tylko dla dobra emigrantów, ale i ich kraju.

inż. Ryszard Górka.

Komunalne Kasy Oszczędności Związku Poznańskiego w roku 1938.

Związek komunalnych kas oszczędności w Poznaniu skupiał w końcu 1938 roku 118 komunalnych kas oszczędności, wobec 114 zrzeszonych w końcu roku 1937. Zmianę liczebności kko, należących do Związku kko w Poznaniu należy przypisać przyłączeniu 11 kas z terenu Związku warszawskiego z jednej strony, oraz odłączeniu 3 i zlikwidowaniu 4 kas z drugiej strony.

Biorąc pod uwagę wszystkie cztery Związki kko działające na terenie kraju, należy zauważyć, że Związek Poznański pod względem ilości należących do Niego kas zajmuje drugie miejsce po Związku Warszawskim (121 kas). Jeśli chodzi natomiast o wielkość sumy bilansowej, to Związek omawiany stoi na trzecim miejscu (247.732 tys. zł), za Warszawskim (360.004 tys. zł) i Lwowskim (303,185 tys. zł), a przed Śląskim Związkiem (180.238 tys. zł). W porównaniu z rokiem ubiegłym suma bilansowa zwiększyła się o 20.807 tys. zł (31.12.37 — 226.925 tys. zł).

Posiadane przez kko omawianego terenu, kapitały własne w dniu 31 grudnia 1938 r. w porównaniu ze stanem na ultimo roku poprzedniego wynosiły:

	w tys. zł	
kapitały własne	1937 r.	1938 r.
kapitał zakładowy	7996	8396
fundusz zasobowy	14466	14992
inne fundusze	5781	5623
	28243	29011

Roczny przyrost zatem wyraża się kwotą 768 tys. zł. Wzrost wykazuje zarówno kapitał zakładowy jak i fundusz zasobowy — zmalały natomiast „inne fundusze“, do których należą: fundusze specjalne, fundusz wyrównawczy i amortyzacji nieruchomości. Ubytek powyższych kapitałów można tłomaczyć bądź przeszacowaniem papierów wartościowych i spisaniem różnic kursowych, bądź też wykorzystaniem rezerw w postaci fundušzów specjalnych.

Jak wyżej wspomniano kapitały zakładowy i zasobowy, kko omawianego terenu wzrosły w porównaniu ze stanem z roku 1937. Mianowicie pierwszy o sumę zł 400 tys., drugi o 526 tys. zł. Wzrost ten spowodowany jest bądź to przyłączeniem kilkunastu kko z terenu Związku warszawskiego bądź też przeniesieniem na fundusz zasobowy zysków osiągniętych z operacyj roku ubiegłego.

Wkłady, będące w posiadaniu kko zrzeszonych w Związku Poznańskim wyrażały się cyfrą 172.433 tys. zł na ultimo roku 1938, przy czym ulokowane były:

	w tys. zł	
Wkłady na książeczkach oszczędn.:	1937 r.	1938 r.
a) instytucyj państwowych, samorządowych i inne	12.379	12.000
b) osób fizycznych i prawno-pryw.	125.332	143.388
rachunki bieżące	13.957	17.045
	151.668	172.433

W porównaniu ze stanem na ultimo roku 1937 wkłady wzrosły o sumę zł 20.765 tys., co z uznaniem należy podkreślić, ze względu na dwukrotne falowanie ich w roku 1938. Należy przy tym zaznaczyć, że wzrost wykazują wyłącznie wkłady prywatne podczas gdy rachunki instytucyj prawno-publicznych nawet nieco się skurczyły w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego. Wkłady osób fizycznych i prawno - prywatnych stanowią około 83% przyjętych przez kasy lokat.

Ciekawie przedstawiają się zmiany stanu wkładów w ciągu 4-ch kwartałów 1938 r. kko należących do Związku Poznasńkiego, na tle innych związków.

	w milionach złotych				
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Razem w ciągu 4 kwart.
Związek Warszawski	+ 2,6	+10,8	—32,8	+38,5	+19,1
„ Lwowski	— 3,6	— 2,3	—22,5	+17,3	—11,1
„ Poznański	+ 5,7	+ 9,7	—10,3	+12,5	+17,6
„ Śląski	+10,9	— 0,7	—19,8	+18,7	+ 9,1
	+15,6	+17,5	—85,4	+87,0	+34,7

(Dane Inspektoratu Bankowego Ministerstwa Skarbu).

Jak z powyższego wynika Związek Poznański zajmuje drugie miejsce za Związkiem Warszawskim pod względem przyrostu wkładów.

Według stanu na ultimo roku 1938 akcja kredytowa osiągnęła kwotę 166.108 tys. zł, podczas gdy w roku 1937 wynosiła 157.752 tys. zł. Poszczególne składniki akcji kredytowej przedstawiają się jak następuje:

rodzaj rachunku	w tys. zł 1937 r.	1938 r.
weksle zdyskontowane	17.518	17.865
pożyczki wekslowe	20.544	30.519
weksle protestowane	9.242	7.486
rachunki bież. i otw. kredytu	11.878	10.340
pożyczki terminowe	16.236	18.086
pożyczki na skrypty dłużne	38.141	37.728
pożyczki hipoteczne	18.773	20.248
należności z tyt. ukł. konw.	25.420	23.836
	157.752	166.108

W ciągu roku 1938 stan akcji kredytowej wzrósł o 8.356 tys. zł. Niektóre pozycje akcji kredytowej zmniejszyły się. Do takich należą:

1) r-ki bieżące otwartego kredytu,
2) pożyczki na skrypty dłużne,
3) należności z tytułu układów konwersyjnych.

Podkreślić trzeba specjalnie znaczne skurczenie się portfelu weksli protestowanych o 1.756 tys. zł.

Najjaskrawszy natomiast przyrost notujemy na rachunku pożyczek wekslowych, których saldo osiągnęło sumę 30.519 tys. zł, co w porównaniu z saldem z roku 1937 (20.544 tys. zł) daje przyrost prawie że o jedną trzecią.

Wzrosty również wykazują pożyczki terminowe (o 1.850 tys. zł) i pożyczki hipoteczne (o 1.475 tys. zł). Zwyżkę salda tych ostatnich można tłomaczyć ostrożną polityką kredytową władz Kas, dążącą do wzmożenia pewności powrotu pożyczonego kapitału.

Najmniejszy wzrost wykazuje saldo weksli zdyskontowanych, które zwiększyło się o kwotę 347 tys. zł.

Wahanie akcji kredytowej Związku Poznańskiego w czterech kwartałach 1938 roku na tle pozostałych związków kko przedstawiają się jak następuje:

	w milionach złotych				
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Razem w ciągu 4 kwart.
Związek Warszawski	+10,9	+ 2,5	+ 7,8	+ 1,5	+22,7
„ Lwowski	+ 1,4	+ 3,3	+ 1,7	— 2,3	+ 4,1
„ Poznański	— 0,6	+ 9,0	+ 2,1	— 2,1	+ 8,4
„ Śląski	—	+ 0,4	+ 0,7	+ 2,6	+ 3,7
	+11,7	+15,2	+12,3	— 0,3	+38,9

(Dane Inspektoratu Bankowego Ministerstwa Skarbu).

Jak z powyższego wynika Związek Poznański ustępuje jedynie Związkowi Warszawskiemu jeśli chodzi o rozszerzenie akcji kredytowej. Wyprzedza natomiast oba pozostałe Związki: Lwowski i Śląski.

Biorąc pod uwagę poszczególne kwartały roku 1938 zauważymy, że zmniejszenie akcji kredytowej miało miejsce w kko Związku Poznańskiego w kwartale pierwszym i czwartym, które to okresy mniejwięcej zbiegają się ze wzmożonym ruchem wkładów, wywołanym znanymi wypadkami politycznymi. Stan pogotowia płatniczego w dniu 31.XII.38 r. wynosił kwotę 21.496 tys. zł, co łącznie z papierami wartościowymi (26.174 tys. zł) stanowi kwotę 47.670 tys. zł.

W roku 1937 pogotowie kasowe kko osiągnęło kwotę 14.926 tys. zł co wraz z papierami wartościowymi (19.419 tys. zł) czyni sumę 34.345 tys. zł. Płynność przeto uległa widocznemu zwiększeniu.

Pozycję, która również wykazuje wzrost w porównaniu ze stanem z roku ubiegłego jest rachunek nieruchomości, którego saldo wzrosło o sumę 527 tys. zł i osiągnęło kwotę 13.528 tys. zł.

Wreszcie należy również zauważyć, że saldo odsetek zaległych zmalało z sumy 711 tys. zł do kwoty 684 tys. zł tj. o kwotę 27 tys. zł, co należy poczytać za objaw korzystny.

T. Łepkowski.

Sytuacja na rynku pieniężno-kredytowym w pierwszym kwartale 1939 roku.*)

Położenie na rynku pieniężnym w Polsce w miesiącach: styczniu, lutym i pierwszej połowie marca rb. nacechowane było na ogół tendencją spokojną. Wkłady oszczędnościowe i terminowe wykazały dalszą zwyżkę; tempo wzrostu było jednak mniejsze, niż w ostatnich miesiącach r. ub. Fakt przyrostu wkładów przy niezmiennym na ogół zapotrzebowaniu kredytowym wpłynął dodatnio na stan płynnych zasobów rynku pieniężnego. Również sytuacja instytucji finansowych wykazała znamiona stałej poprawy. W szczególności odnosi się to do kas komunalnych.

Inaczej nieco kształtowała się sytuacja, jeżeli idzie o wkłady czekowe. Wkłady te bowiem wykazały — w omawianym okresie — tendencją zniżkową, wywołaną m. in. zwiększonym zapotrzebowaniem gotówki przez niektóre działy przemysłu.

*) Odpowiedni przegląd będziemy zamieszczać następnie w okresach miesięcznych (Przyp. Redakcji).

Wzmożony przypływ wkładów, jaki miał miejsce w pierwszych dwóch miesiącach i w pierwszej połowie marca, zahamowany został w drugiej połowie tego miesiąca. Atmosfera, wywołana wypadkami politycznymi, spowodowała wycofywanie wkładów na prowincji, a zwłaszcza—w województwach południowych. Odpływ ten przybrał jednak mniejsze rozmiary od odpływu wkładów w czasie politycznych niepokojów we wrześniu r. ub. Towarzysząca im, jak to zwykle bywa w obliczu wzrastającej niepewności politycznej, tezauryzacja nie pociągnęła za sobą zmniejszenia się aktywności finansowej.

Zmiany, jakie zaszły w pierwszych trzech miesiącach rb. na rynku pieniężnym, ilustrują cyfry dotyczące stanu wkładów w tym okresie. Trzeba zaznaczyć, że obraz ten będzie obrazem niepełnym, ponieważ brak jeszcze ostatecznych danych za m. marzec. W Banku Gospodarstwa Krajowego po wzroście wkładów z 493,8 miljn. zł w styczniu do 495,5 miljn. zł w lutym, nastąpił w marcu niewielki ich spadek o 37,2 miljn. zł do 458,3 miljn. zł. W Państwowym Banku Rolnym wkłady obniżyły się już w m. lutym do 158,5 miljn. zł wobec 166.4 miljn. w styczniu, wykazując w marcu nieznaczny dalszy spadek o 6,9 miljn. do 151,6 miljn. zł. Ocena całokształtu sytuacji w aparacie bankowym będzie mogła nastąpić — jak wyżej zaznaczyliśmy — dopiero po opublikowaniu odpowiednich danych przez wszystkie instytucje finansowe.

Ogółem wkłady w tych instytucjach wzrosły w lutym do 3,954,2 miljn. zł wobec 3,880,2 miljn. zł w styczniu, przy czym największy wzrost przypada na Pocztową Kasę Oszczędności, która w lutym powiększyła wkłady o 32,9 miljn. zł w porównaniu ze stanem ze stycznia rb. W odniesieniu do m. marca ograniczymy się tylko do stwierdzenia, iż odpływ wkładów, jaki miał miejsce w tym w miesiącu, osiągnął mniejsze rozmiary aniżeli we wrześniu r. ub.

Zapotrzebowanie na kredyt w pierwszych dwóch miesiącach rb. było na ogół słabe, albowiem w styczniu i lutym, jak to zwykle bywa w tych miesiącach — część fabryk zmniejszyła stan swojego zatrudnienia a przemysł budowlany zmuszony był ze względu na porę zimową pracować w ograniczonych ramach. Dopiero pod koniec lutego potrzeby finansowe znacznie wzrosły. Dało się to zauważyć w niektórych dziedzinach handlu i przemysłu, pracującego na Śląsku i w Gdyni. Również znaczne zapotrzebowanie na kredyt spotęgował zbliżający się sezon inwestycyjny i konieczność zwiększenia produkcji w przemyśle, dostarczającym towarów wiosenno - letnich. Te powody złożyły się na intensywne wykorzystywanie przez przemysłowców swoich rezerw gotówkowych i kredytowych w bankach. Popyt na pieniądz wzmógł się jeszcze w początkach marca, co wywołane zostało w dużej mierze przez rozpoczęcie robót budowlanych i remontowych. Ponadto wypadki polityczne drugiej połowy tego miesiąca podniosły znacznie zapotrzebowanie na gotówkę, zmuszając sfery handlowe i przemysłowe do upłynnienia swoich portfelów wekslowych przez przedstawienie ich do dyskonta. Jednocześnie w łódzkim przemyśle włókienniczym wystąpiły objawy pogorszenia płynności, spowodowane wykorzystaniem w poprzednich miesiącach wszystkich rezerw i kredytów bankowych. W dodatku sytuację na rynku kredytowym w marcu skomplikował nieco mały zbyt towarów wiosennych, pozostający w związku z długo utrzymującymi się chłodami oraz przypadający na ten czas koniec państwowego roku budżetowego, który przyczynił się do zwiększenia zapotrzebowania na pieniądz. Wszystko to zatem złożyło się na to, iż koniec marca przeszedł pod znakiem silnego wykorzystania rezerw gotówkowych i połączonego z tym znacznego popytu na kredyt redyskontowy.

Zmiany na rynku pieniężno - kredytowym znalazły swój rezonans w stanie kredytów krótkoterminowych, których łączna suma w lutym wzrosła do 2,296,1 miljn. zł wobec 2,273,1 miljn. zł w styczniu, aby później pomimo podniesienia się w rzeczywistości tych kredytów, w marcu opaść do kwoty 2,026,6 miljn. zł, co jest następstwem zmiany układu rachunków instytucji emisyjnej, w związku ze zmianą jej statutu, omówioną szczegółowo w 4 numerze „Oszczędnosci". W wyniku umowy między Skarbem Państwa a Bankiem Polskim zawartej w dn. 30 marca rb. wydzielono z portfelu wekslowego, zdyskontowanych biletów skarbowych i pożyczek zastawowych kredyty, udzielone przez Bank Polski bankom państwowym na specjalne cele i stworzono dwie nowe pozycje: oprocentowany dług książkowy Skarbu Państwa i obligacje przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" i „Państwowego Funduszu Drogowego". W rezultacie tej konsolidacji portfel wekslowy uległ poważnej zmianie. W ten sposób stan kredytów w Banku Polskim wykazał w marcu znaczny spadek do 684 miljn. zł wobec 922,7 milin. zł na koniec lutego. Jeżeli jednak w stanie tym uwzględnimy kredyty skonsolidowane, to otrzymamy w marcu poważny wzrost kredytów o 276,3 miljn. zł do 1,1999 miljn. zł. Wobec tego wykaże wzrost również łączna suma kredytów udzielonych w marcu przez instytucje finansowe do 2,302,9 miljn. zł wobec 2,296 miljn. w lutym. Ten wzrost kredytów Banku Polskiego, a więc i łącznej ich sumy, pozostaje w związku z koniecznoscią rozszerzenia akcji kredytowej, celem dostarczenia srodków obrotowych instytucjom finansowym. Z tych samych względów w Banku Gospodarstwa Krajowego nastąpił wzrost stanu weksli zdyskontowanych o 2,2 miljn. zł do 137,3 miljn. zł, kredytów w rachunkach bieżących o 3,4 miljon. zł do 152,2 milj. zł i wreszcie pożyczek terminowych o 0,6 miljn. zł do prawie 56 miljn. zł.

Sytuacja na prywatnym rynku poza bankowym kształtowało się mniej więcej analogicznie do rynku bankowego. Tak więc m. styczeń przeszedł na ogół pod znakiem małego zainteresowania, zarówno jeśli idzie o akcję kredytową, jak i pod względem angażowania się w operacjach giełdowych. Następny miesiąc jest już okresem żywszej działalności. W miesiącu tym cała uwaga zwrócona została na papiery wartościowe, wywołana oczekiwaniem większych dywidend. Również pierwsze dni marca cechuje znaczny wzrost ożywienia. Ustępuje ono jednak później pewnemu zastojowi pod wpływem wydarzeń politycznych drugiej połowy tego miesiąca. Fakty udzielania kredytów należą prawie do rzadkości a weksle zaopatrzone nawet dobrymi podpisami i na krótki termin nie mogą znaleźć nabywców. Toteż koniec marca cechował zanik zainteresowania papie-

rami wartościowymi, połączony z ograniczeniem transakcji kredytowych.

Wypłacalność w przemyśle i handlu w pierwszych trzech miesiącach rb. była zadowalająca, chociaż w ostatniej dekadzie marca zwiększył się nieco odsetek weksli protestowanych, a płatność zobowiązań niewekslowych pozostawiała dużo do życzenia. Płatność rolnictwa w omówionym okresie była nadal niekorzystna. Główne przyczyny tego stanu rzeczy, — to niskie ceny ziemiopłodów oraz okres przednówkowy, wpływający niekorzystnie na zdolność płatniczą rolników.

Rezerwy Banku Polskiego i obieg pieniędzy w pierwszych trzech miesiącach rb. przedstawiały się następująco (w miljn. zł):

	Rezerwy Razem	kruszc. walut. w tym złoto	obieg bankn. i r-ki żyrowe	obieg pieniężny	w tym banknoty
styczeń	464,6	446,3	1,574,0	1,791,8	1,348,2
luty	463,7	446,8	1.587,5	1,800,0	1,354,1
marzec	460,6	447,5	1,847,5	2,124,8	1,669,4

Jak widać z powyższej tabeli, w ciągu marca uległy zmniejszeniu zapasy dewiz, co pozostaje w związku z przypadającymi obecnie terminami płatności pożyczek zagranicznych. Natomiast obieg banknotów i natychmiats płatnych zobowiązań wzrósł w marcu o łączną sumę 260 miljn.; odpowiednio także wzrosła globalna suma obiegu pieniężnego, osiągając w marcu poziom 2.124,8 milion. zł, wyższy o 324,8 miljn. zł od stanu z końca lutego rb. Fakt znacznego powiększenia się obiegu pieniężnego tłumaczy się nie tylko powiększeniem procesów tezauryzacyjnych, ale głównie jest następstwem sezonowego rozpoczęcia prac inwestycyjnych. Powyższa wzmianka o powiększeniu się tezauryzacji nie powinna i nie może wywoływać wrażenia o narastaniu w Polsce procesów deflacyjnych, albowiem ze strony rynku pieniężnego nie będą istniały żadne przeszkody na drodze finansowania procesów wytwórczych tak, że dalszy ich rozwój i zwyżkowa tendencja koniunktury gospodarczej nie ulegnie zahamowaniu.

Nastroje na rynku papierów wartościowych kształtowały się niejednolicie. Początek stycznia cechowała niechęć do zawierania jakichkolwiek transakcyj. Nieznaczne ożywienie nastąpiło dopiero w ostatniej dekadzie miesiąca. Załamanie się w tym czasie na giełdach światowych nie wywołało reakcji giełdy warszawskiej. W przeciwieństwie do stycznia następny miesiąc przedł pod znakiem silnego ożywienia. Oczekiwania poważniejszych dywidend podniosły znacznie notowania na giełdzie. Zwyżkowały akcje wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, przy czym dotyczyło to również papierów państwowych, a przede wszystkim Pożyczki Inwestycyjnej i Dolarowej. Dużym popytem cieszyły się akcje Banku Polskiego, z uwagi na przypadający w lutym termin wypłaty dywidendy. Ten nastrój silnego ożywienia utrzymał się jeszcze w pierwszych początkach marca, aby później ustąpić miejsca niechęci do transakcji i skurczenia się obrotów, które wywołała akcja Niemiec w Europie Środkowej i Wschodniej. Obok akcyj i papierów procentowych uległy również zniżce listy zastawne, trzymające się zawsze najsilniej w obliczu niepewności politycznej. Uspokojenie przyniósł dopiero koniec miesiąca a zwłaszcza rozpisanie Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, która wpłynęła dodatnio na notowania innych pożyczek państwowych.

Obroty papierami wartościowymi o stałym oprocentowaniu na giełdzie warszawskiej zwiększyły się w lutym do 10,2 miljn. zł wobec 6,9 miljn. w styczniu. W marcu nastąpił dalszy ich wzrost o 1,4 miljn. zł do 11,6 w porównaniu ze stanem z poprzedniego miesiąca. Na wzrost ten złożyło się podniesienie obrotów papierami państwowymi i emisjami zakładów kredytowych. Spośród obrotów listów zastawnych, największy wzrost wykazały listy towarzystw kredytowych oraz emisje T. K. Z. w Warszawie.

Jeżeli chodzi o kursy poszczególnych walorów, to 3% Premiowa Pożyczka Inwestycyjna I emisji wahała się w styczniu w granicach od 87,75 zł (kurs początkowy) do 85.50 zł (kurs końcowy); w lutym od 86,0 zł do 96,0 zł i wreszcie w marcu od 95,0 zł do 87,50 zł; pożyczka II emisji w styczniu w granicach: od 85,50 zł do 86,50 zł, w lutym od 87,00 zł do 96,00 zł i w marcu od 95,25 zł do 86,50 zł; 4% Pożyczka Dolarowa od 42,00 zł do 48,80 zł w styczniu, zaś od 42,50 zł do 44,75 zł w lutym i od 44,75 zł do 41,50 zł w marcu; 4% Pożyczka Konsolidacyjna 1936 w styczniu: od 66,13 zł do 66,50 zł, w lutym: od 66,50 zł do 68,75 zł i w marcu: od 68,50 do 65,00 zł; 5% Państwowa Pożyczka Konwersyjna 1924 w styczniu: od 68,75 zł do 70,00 zł, w lutym od 70,25 zł do 72,00 zł i w marcu: od 71,50 do 68,50 zł; 5% Konwersyjna Pożyczka Kolejowa 1926 w styczniu: od 67,00 zł do 67,50 zł, w lutym od 66,50 zł do 69,50 zł i w marcu: od 69,50 do 67,50 zł oraz 4½% Wewnętrzna Pożyczka Państwowa 1937 r. w styczniu: od 65,25 zł do 65,50 zł, w lutym od 65,38 zł do 68,25 i w marcu od 68,00 zł do 64,25 zł.

O.

Z teki porad

Kaucje składane pracodawcy przez pracowników

Pracodawcy wolno jest uzależnić przyjęcie pracownika do pracy od złożenia przez niego uprzednio stosownego zabezpieczenia na pokrycie rzeczywistych szkód i strat, mogących wyniknąć z winy pracownika przy wykonywaniu pracy lub z powodu tej pracy. Zabezpieczenie to może być złożone bądź w gotówce, bądź w papierach wartościowych, bądź też nawet w formie weksla in blanco, podpisanego przez pracownika lub inną osobę.

Książeczki oszczędnościowe komunalnych kas oszczędności mogą być również przedmiotem kaucji, ja k to pośrednio wyjaśnił Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dn. 20.III.1936 r. Nr C. 3096.

Do zabezpieczeń takich, zwanych kaucjami, odnosi się rozporządzenie Prezydenta R. P. z dn. 18.V.

1927 r. o kaucjach składanych w związku z umową o pracę (Dz. U. R. P. Nr 46, z 1927 r., poz. 409).

Według tego rozporządzenia kaucja pracownika winna być złożona na jego imię w Banku Polskim albo w instytucji kredytowej państwowej lub samorządowej. Za niezłożenie przez pracodawcę kaucji do Banku Polskiego lub instytucji kredytowej państwowej względnie samorządowej — grozi pracodawcy kara grzywny do tysiąca złotych i aresztu do dwóch tygodni. Karę taką zgodnie z art. 43 prawa o Sądach Pracy (Dz. U. R. P. Nr 95 z 1934 r., poz. 854) uprawniony jest nałożyć obwodowy inspektor pracy. — Od obowiązku deponowania kaucji zwolnione są jedynie instytucje i zakłady bądź państwowe, bądź też znajdujące się pod zarządem państwowym.

Bank Polski względnie instytucja uprawniona do przyjęcia kaucji obowiązana jest składaną kaucję zapisać w księgach depozytowych oraz zaznaczyć w księgach i na kwicie depozytowym (dowodzie złożenia kaucji):

1) imię i nazwisko pracownika, a jeżeli kaucję składa za pracownika inna osoba, także jej imię i nazwisko;

2) imię i nazwisko pracodawcy względnie nazwę przedsiębiorstwa;

3) określenie składanych walorów z dokładnym ich oznaczeniem;

4) pretensje, na zabezpieczenie których kaucja ma służyć;

5) osoby uprawnione do podjęcia kapitału oraz warunki podjęcia;

6) sposób przekazywania pracodawcy należności z kaucji, wynikających z poniesienia przez niego szkód i strat — w razie dobrowolnego porozumienia stron.

Składający kaucję uprawniony jest do odbioru odsetek nawet bez zgody pracodawcy. Podniesienie jednak kapitału kaucji wymaga zgody pracodawcy, a w razie niemożności jej uzyskania — kaucja może być wydana jedynie na mocy prawomocnego wyroku sądowego.

Jeżeli zaszły okoliczności, na wypadek których kaucja była złożona, pracodawca obowiązany jest w ciągu 14 dni zawiadomić pracownika, że zamierza wszcząć kroki w kierunku zaspokojenia swej pretensji ze złożonej kaucji. W ciągu następnych czterech tygodni pracodawca obowiązany jest wytoczyć pozew do sądu pracy przeciwko pracownikowi, udawadniając wysokość poniesionych szkód i strat i żądając zaspokojenia swych pretensji ze złożonej kaucji. Powyższe terminy są prekluzyjne (zawite), i jak to wyjaśnił niejednokrotnie Sąd Najwyższy z żadnych przyczyn przedłużeniu nie mogą ulec. Tezę tę ustalają liczne orzeczenia Sądu Najwyższego a mianowicie: Nr C. II. 2135/36 z dnia 18.I.1937 r. („Praca“ 1937 r. poz. 95), Nr C . II. 2906/35 z dnia 17.IV.1936 r. („Praca“ poz. 649) oraz Orzeczenie zamieszczone w Zbiorze Urzędowym za 1932 r. Nr 87. Terminy te mają tylko to znaczenie, że po ich upływie pracodawca traci prawo zaspokojenia swych roszczeń ze złożonej kaucji. Upływ tych terminów nie pozbawia jednak pracodawcy dochodzenia swych pretensji na drodze sądowej na zasadach ogólnych, w tym jednak wypadku pracodawca obowiązany jest na każde żądanie pracowniku zwrócić mu kaucję bez względu na toczący się proces.

Zatrzymanie kaucji z pominęciem wszczęcia sporu sądowego w wyżej przedstawionnym trybie stanowi przywłaszczenie powierzonego mienia i jest przestępstwem przewidzianym w art. 262 § 2 Kodeksu Karnego.

Wszystkie powyższe przepisy o kaucjach nie dotyczą kaucji, których wysokość (a w przypadku złożenia kaucji w papierach wartościowych — cena rynkowa) przekracza kwotę zł 5000.— oraz kaucji hipotecznych.

Nadmienić jeszcze trzeba, że do niedawna sądy stały na stanowisku niedopuszczalności złożenia kaucji w formie weksli, ostatnio jednak judykatura Sądu Najwyższego ustaliła się w kierunku przeciwnym. (Orzeczenia Sądu Najwyższego, zamieszczone w Zbiorze Urzędowym Nr 381/31, 189/32 i 200/34).

Kazimierz Lewiński.

Ze Związku Związków Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

Zebranie Rady Związku Związków KKO.

W dn. 19 maja br. odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem prezesa M. Dolanowskiego zebranie Rady Związku Związków KKO. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele czterech związków KKO, obu banków komunalnych i Centr. Małop. Kasy Oszczędności, Związku Powiatów i Związku Miast, a nadto z ramienia władz nadzorczych delegaci Min. Skarbu i Min. Spraw Wewnętrznych.

Zebranie miało charakter zebrania walnego.

Po wysłuchaniu sprawozdania prezesa za czas od ostatniego zebrania Rady, rozpatrzono i przyjęto sprawozdanie Prezydium z działalności Związku Związków KKO za rok ubiegły, jak również sprawozdanie i wniosek Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium dla Prezydium.

W wyborach zostali do Prezydium powołani panowie: p. M. Dolanowski jako prezes, oraz jako wiceprezesi pp. dr St. Uhma ze Lwowa, L. Barciszewski z Bydgoszczy i dr A. Kocur z Katowic. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: pp. L. Chudzyńskiego z Łodzi, J. Dorawskiego z Krakowa i M. Tułacza z Katowic.

Z kolei uchwalono budżet na rok 1939.

Ze spraw bieżących omawiano m. in. obecną sytuację kas i sprawę uruchomienia dalszych kredytów upłynniających, sprawę wykorzystania przez KKO VI i VII emisji obligacji Pol. Banku Komunalnego na konwersję zadłużenia samorządów w KKO, sprawę współpracy KKO z gminnymi kasami pożyczkowo - oszczędnościowymi.

Kronika krajowa

Szkoła Pilotów im. Marszałka Śmigłego-Rydza z fundacji pracowników KKO w Polsce.

Szkoła jest już całkowicie ukończona a uroczyste jej poświęcenie odbędzie się w Świdniku pod Lublinem w dniu 4 czerwca rb.

Na uroczystości zostali zaproszeni: Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Pan Marszałek Polski, Panowie Ministrowie, Prezydia Sejmu i Senatu i szereg innych dostojników państwowych oraz: pp. prezesi Rad, dyrekcje i pracownicy wszystkich KKO w Polsce. Uroczystość ma być transmitowana przez radio i sfilmowana.

Komitet zbiórki na budowę Szkoły w ciągu swej dwuletniej przeszło działalności zgromadził około 750.000 zł, pokrywając całkowicie kosztorys budowy, prowadzonej przez Zarząd Główny L. O. P. P.

Na sumę powyższą złożyły się: ofiary pracowników Kas i znaczki ofiarne w łącznej kwocie zł 519 tys., subwencje KKO w kwocie zł 191 tys., dary notariuszów współpracujących z kasami — zł 12 tys., nadto procenty i różne wpływy.

Zasługuje na podkreślenie okoliczność, stwierdzona w protokóle Komisji Rewizyjnej z dn. 30 kwietnia rb., że z tytułu kosztów admnistracji, porta itp. Komitet nie wydatkował żadnych sum tak, iż wpłaty ofiarodawców zostały całkowicie użyte na budowę.

Szczegółowe sprawozdanie cyfrowe zostało przez Komitet rozesłane do wszystkich kas. Pragnąc udostępnić udział w uroczystym poświęceniu Szkoły możliwie największej ilości ofiarodawców, Komitet uzyskał zniżkę 66% na przejazd kolejami w obie strony dla pracowników KKO i ich rodzin.

Kredyt KKO na budowę szkół.

Zarząd gminy Żmudź pow. chełmskiego, w poszukiwaniu środków na dokończenie budowy 7-klasowej szkoły powszechnej zwrócił się do Wydziału Powiatowego w Chełmie o udzielenie na ten cel pożyczki długoterminowej w kwocie 20.000 złotych. Wydział Powiatowy, nie mogąc udzielić gminie w tej formie potrzebnej pomocy, zaproponował zaciągnięcie przez gminę pożyczki w Komunalnej Kasie Oszczędności, postanawiając udzielenie niezbędnej do tego gwarancji.

Ponadto, w celu zmniejszenia gminie ciężaru obsługi tego długu, co może być uskutecznione tylko przy uwzględnieniu jak najniższej stopy procentowej, Wydział Powiatowy postanowił wyrównywać za gminę różnicę procentów ponad 4½% w stosunku rocznym, z funduszów pwiatowego związku samorządowego. Tym sposobem gmina po zaciągnięciu pożyczki, zobowiązana byłaby do płacenia tylko 4½%, resztę zaś procentów pokrywałby Wydział Powaiatowy.

Dziesięciolecie KKO pow. Warszawskiego.

Starannie wydane i bogato zaopatrzone w fotografie, diagramy i tablice statystyczne sprawozdanie KKO pow. Warszawskiego za rok 1938, będące zarazem dziesiątym sprawozdaniem od tej chwili, gdy Kasa w składzie dyrektora, 2-ch urzędników i gońca rozpoczynała swoją działalność w jednym pokoju przy ul. Długiej 15, daje przegląd dorobku Kasy za pierwsze dziesięciolecie istnienia.

Na wstępie kilka pozycyj bilansowych z pierwszego i dziesiątego roku operacyjnego.

na	1.I.1929 zł	1.I.1939 zł
Wkłady i lokaty	29.000	34.368.222
Kredyty udzielone	4.100.000	12.900.000
Obroty roczne	31.551	272.866.000
Sumy bilansowe	2.540.629	35.882.746
Czysta nadwyżka	13.694	201.518

Porównując sumę*) wkładów i lokat z pierwszego i dziesiątego roku działalności widzimy, że przeciętny roczny wzrost wynosił przeszło 3 miliony zł. W ciągu 10 lat ilość rachunków wzrosła z 1.072 do 48.920.

Saldo wkładów oszczędnościowych na ultimo 1938 r. wyniosło 28.106 tys. zł i zamknęło się wzrostem 3-ch z górą mil. w porównaniu ze stanem w końcu roku poprzedniego. Z tempa wzrostu jaki cechował rok sprawozdawczy można wnioskować, że gdyby nie przesilenia marcowe i wrześniowe przyrost ten osiągnąłby sumę 5 — 6 mil. zł. Wzrost procentowy wkładów KKO pow. warszawskiego wyniósł w 1938 r. 11%, podczas gdy we wszystkich KKO 6%, a w PKO 1%. Świadczy to zarówno o zaufaniu klienteli do Kasy, jak i o dużym spopularyzowaniu idei oszczędności w okręgu podwarszawskim.

Jeśli chodzi o strukturę wkładów to zwłaszcza w ciągu roku zeszłego zaznacza się wzrost wkładów z natychmiastowym wypowiedzeniem; wkłady à vista wynoszą 67,7% ogólnej sumy wkładów. 2/3 jednak z nich to „wkłady wiązane“, ograniczające podejmowanie oszczędności do 1 tys. zł dzienie. Wzrost wkładów à vista wynika z większej płochliwości klienteli w okresie naprężonych sytuacyj politycznych.

Ważnym zagadnieniem z punktu widzenia akcji oszczędnościowej jest kto oszczędza. Podział wkładców wg rodzaju zawodów w dn. 31.XII.38 przedstawiał się jak następuje:

Kategorie wkładców	Ilość	Zł w tys.
Młodzież szkolna i dzieci	10.171	741
Studenci szkół wyższych	421	302
Urzędnicy publiczni, wojskowi i duchowni	3.832	2.594
Urzędnicy prywatni	3.184	3.225
Funkcjonariusze niżsi	377	229
Emeryci i inwalidzi	813	1.108
Rzemieślnicy	2.723	1.627
Kupcy , ...	1.430	1.390
Przemysłowcy	231	554
Rolnicy	4.132	924
Osoby wolnych zawodów	2.187	4.025
Robotnicy	1.343	409
Służba domowa	587	254
Inne zawody	3.291	228
Bez zawodów (lub na okaziciela) . . .	11.437	7.204
Spółdzielnie (Kasy Przezorności) . . .	99	678
Spółki prywatne	85	683
Na okaziciela	1.419	2.[illegible]
Organizacje społeczne, publ. i państwowe	378	2.124
Ogółem	48.140	31.265

Podkreślić należy wysoki odsetek wśród wkładców młodzieży szkolnej.

---

*) Sumy w dalszym ciągu przytaczane będą z zaokrągleniem do tysiąca.

Akcję kredytową Kasy można podzielić na 3 okresy. Pierwszy do r. 1931 wykazuje intensywny wzrost z roku na rok udzielanych kredytów. W 1929 — 4 miliony, w 1930 — 8 milionów, a w 1931 — 11 mil. zł. Następny okres to lata kryzysowe, charakteryzujące się osłabieniem ekspansji kredytowej. W ciągu lat 1932 — 1935 — udzielano przeciętnie 8 do 8½ mil. zł rocznie nowych kredytów. W trzecim wreszcie okresie Kasa znów wykazuje wzrost działalności kredytowej. Salda kredytów wzrosły z 2.126 tys. zł. w 1928 r. do 22.666 tys. zł w 1938 r. Kredyty według rodzajów w końcu roku 1938 przedstawiają się następująco:

Rodzaj kredytów	Ilość pożyczek i kredytów	%	Suma (saldo)	%
Pożyczki wekslowe[1]	9.457	48.4	6 051	26.7
„ hipoteczne	1.735	8.8	7.834	34.6
„ na skrypty dłużne[3] .	43	0.2	3 578	15.8
„ na zastaw	5.384	27.6	1.638	7.2
Weksle zdyskontowane[1] . .	233	1.3	592	2 5
R-ki bież. otwartego kredytu[1])[2]	78	0.4	595	2.6
Układy komersyjne	2.601	13.3	2.378	10 6
Ogółem	19.531	100.0	22.666	100.0

Z zestawienia widać, że blisko połowa pożyczkobiorców korzysta z poż. wekslowych. Są to podobnie, jak poż. na zastaw, przeważnie kredyty drobne, których suma przeciętna wynosi 748 zł. W tym dziale pożyczek zanotować można dwa dodatnie zjawiska: 1) suma pożyczek wypowiedzianych t. zn. przeniesionych na r-k weksli protestowanych, maleje mimo wzrostu pożyczek weksl. oraz 2) wzrost pożyczek wekslowych zabezpieczonych dodatkowo hipotekę, które w 1938 r. stanowią już 46,2% ogólnej sumy poż. weksl.

Przedstawione wyżej rodzaje kredytów można podzielić na: 1) kredyty długoterminowe; jak pożyczki hipoteczne, na skrypty dłużne i zawarte w układach konwersyjnych, — stanowią one 61% ogólnej sumy udzielonego kredytu, i 2) kredyty krótkoterminowe, na które składają się pożyczki wekslowe, na zastaw, weksle zdyskontowane i r-ki bież. otwartego kredytu — wynoszą one 39% ogólnej sumy.

Oprocentowanie kredytów zostało w styczniu r. 1938 obniżone z 8½ do 8%, a kredytów zabezpieczonych papierami procentowymi i książeczkami oszczędnościowymi do 7 i 7½%.

Nie mniej ciekawe jak przy wkładach jest i tu zestawienie udzielonych kredytów według grup kredytobiorców. r. 1938.

Pożyczkobiorcy	Ilość	Suma	w % %-ch Ilości	Sumy
Rolnictwo	6.693	5.261	34.3	23.3
Przemysł średni	95	871	0.5	3.8
Rzemiosło i przemysł drobny	1.366	2.043	7.0	9.0
Handel	931	1.811	4.7	8.0
Wolne zawody	445	1.137	2.3	5.0
Żyjący z płacy	3.529	3.037	18.1	13.4
Właściciele nieruchomości . .	671	2.678	3.4	11.8
Instytucje finansowe	10	20	—	0.1
Związki samorządowe . . .	40	3.540	0.2	15 6
Inni (w tym poż. na zastaw) .	5.751	2.268	28.5	10.0
Ogółem	19.531	22.666	100.0	100.0

1) Łącznie z weksl. prot.
2) Z r-kami B-ków i KKO Loro.
3) W tym poż. komunalne — 39 poż. na zł 3.539.—.

Kasa posiada 5 oddziałów w ośrodkach podwarszawskich, a mianowicie w Jeziornie, Nowym Dworze, Pruszkowie, Piasecznie i Wołominie. Dokonały one w 1938 r. obrotu na 47.283 tys. zł, czysty ich zysk wyniósł 37 tys. zł. Kredytów udzieliły na 1.860 tys. zł a stan wkładów zamykał się sumą 2.614 tys. zł.

Zaznaczyć trzeba, że o/w Wołominie uruchomiony w 1937 r. na skutek likwidacji KKO pow. Radzymińskiego obsługuje cały powiat radzymiński.

Przegląd działalności Kasy stwierdza, że Kasa popularyzuje ideę oszczędności w podstołecznym terenie i dzięki społecznie pojętej polityce kredytowej spełnia swoje zadanie jako instytucja oszczędnościowo - kredytowa. Zdobyte zaufanie pozwoliło jej przejść bez większych wstrząsów burzliwe okresy roku 1938 i zamknąć go czystą nadwyżką w wysokości zł 201.518.

Zarząd państwowy nad majątkiem kas czeskosłowackich.

Zarządzeniem Ministra Skarbu z dn. 21 kwietnia 1939 r. ustanowiony został zarząd państwowy nad majątkiem niektórych czesko-słowackich kas oszczędności znajdujących się na ziemiach Polski. Zarządzenie wymienia 28 kas, zarówno tych, które miały siedzibę na terenie leżącym obecnie w granicach państwa Polskiego, jak i takich, które są poza granicami. Zarządcą państwowym ich majątku w Polsce została Komunalna Kasa Oszczędności miasta Cieszyna w Cieszynie.

Działalność Banku Akceptacyjnego w roku 1938.

Pragnę zaznaczyć, że chodzi mi nie tyle o omówienie działalności czy rocznego bilansu Banku Akceptacyjnego, lecz raczej o omówienie, na podstawie materiału zawartego w sprawozdaniu Banku Akceptacyjnego, przebiegu zjawiska, na którym wyrósł Bank Akceptacyjny.

Ogólna suma długów objętych układami konwersyjnymi, w dniu 31 grudnia 1938 r. wynosiła zł 409.151 tys., ilość zaś ważnych układów konwersyjnych — 382.230 sztuk. Ciężar obsługi objętych układami konwersyjnymi długów, na poszczególne instytucje czy grupy instytucji rozkłada się następująco:

Nazwa względnie rodzaj instytucji	Stan w dniu 31 grudnia 1938 r. Ilość układów	Suma w tys. zł
Państwowy Bank Rolny — układy własne	57.728	61.573,2
P. B. R. — układy administr. na r-k B. A.	6.660	18.460,7
Bank Gospodarstwa Krajowego . . .	3.637	34.892,8
Centrale finansowe	167.953	74.185,7
Banki prywatne	9.388	57.672,6
Komunalne kasy oszczędności	65.788	76.964,9
Spółdzielnie kredytowe	69.170	75.985,5
Inne	1.906	9.415,6
Razem	382.230	409.151,0

Suma ta obciąża poszczególne grupy gospodarstw wiejskich w następującym stosunku:

gospodarstwa grupy A — 373.775 układów na zł 248.125,8
„ „ B — 7.033 „ „ „ 104.148,1
„ „ C — 1.090 „ „ „ 51.029,4
spółdzielnie roln. handl. — 332 „ „ „ 5.883,7

W grupie central finansowych, gdzie główną pozycję zajmuje Centralna Kasa Spółek rolniczych posiadająca 153.799 układów na sumę zł 55.961 tys. oraz w grupie spółdzielni kredytowych i komunalnych kas oszczędności a więc popularnych instytucyj kredytowych, przygniatającą przewagę nie tylko co do ilości układów lecz i sumy, mają układy zawarte

z posiadaczami gospodarstw zaliczonych do grupy A. I tak jeśli chodzi o KKO na ogólną ilość układów 65.788 na sumę zł 76.964,9 tys., obciąża drobne gospodarstwa 64.521 układów na kwotę zł 57.767,7 tys. W spółdzielniach kredytowych, a zwłaszcza w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych przewaga zadłużeń drobnego rolnictwa jest jeszcze bardziej wyraźna. Natomiast w bankach prywatnych, w Banku Gospodarstwa Krajowego, w centralach gospodarczych i przedsiębiorstwach, a co najdziwniejsze, w spółdzielniach rolniczo - handlowych zdecydowaną przewagę mają dłużnicy będący posiadaczami gospodarstw większych, zaliczonych do grupy B i C.

W porównaniu ze stanem istniejącym w momencie zakończenia akcji konwersyjnej (koniec 1936 r.) stan układów zmniejszył się o zł 40.114 tys. tj. o 8,9%. Największe zmniejszenie (13%) wykazuje zadłużenie posiadaczy gospodarstw zaliczonych do grupy C; najmniej natomiast uległo zmianie (7,4%) zadłużenie dłużników grupy B. Zmniejszenie to nastąpiło bądź wskutek dokonanych przez dłużników spłat kapitałowych, bądź częściowo wskutek rozwiązania układów konwersyjnych. Do końca 1938 r. instytucje wierzycielskie tytułem spłaty kapitału dłużnego otrzymały od dłużników 26.466,8 tys. zł; rozwiązano natomiast 26.180 układów na sumę zł 13.760,4 tys.

Przeciętna spłacalność rat kapitałowych z tytułu układów konwersyjnych wynosi 51% sumy zapadłej. Wahania stopnia spłacalności w poszczególnych grupach instytucyj wierzycielskich są znaczne: od 12% dla wierzytlności administrowanych przez P. B. R. na r-k Banku Akceptacyjnego do 66% w grupie central finansowych. W KKO przeciętna spłacalności rat kapitałowych wynosi 54,8%. Również i terenowo w stopniu spłacalności zachodzą znaczne różnice. Zastanawiającym niezmiernie jest fakt, że gdy np. w województwie łódzkim stosunek zapłaconych przez dłużników rat kapitałowych do sumy rat zapadłych wynosi tylko 39,5%, to w województwie poleskim 51,6%, w województwie warszawskim 46,7%, a w województwie wileńskim 61,9%. Dowodzi to, że stopień spłacalności nie odpowiada przeciętnej skali zamożności poszczególnych województw. Działają tu niewątpliwie czynniki natury pozagospodarczej, psychoza oczekiwania na dalsze ułatwienia, usprawiedliwiona zresztą dotychczasowym stopniowaniem ulg w historii naszego ustawodawstwa oddłużeniowego. Byłoby przy tym rzeczą nader ciekawą jak przedstawia się spłacalność w ramach poszczególnych grup dłużników. Sprawozdanie jednak Banku Akceptacyjnego nie daje ku temu żadnych informacyj.

W zakresie ułatwienia dłużnikom spłaty zobowiązań w roku ubiegłym poczyniono dalsze kroki. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 8 marca 1938 r. o spłacie papierami wartościowymi długów rolniczych objętych układami konwersyjnymi, stworzyło dla instytucyj wierzycielskich obowiązek przyjmowania na spłatę długów skonwertowanych papierów wartościowych po sztywnym kursie 90 za 100 zł nominału. W praktyce sprowadza się to do możności umorzenia 100 zł długu za każde 75 zł wpłacone gotówką. Mimo tak daleko idących ułatwień nadal daje się zaobserwować wstrzemięźliwość ze strony dłużników do regulowania swych zobowiązań. W roku zeszłym Bank Akceptacyjny skupił od instytucyj wierzycielskich papierów pochodzących ze spłat dłużników na zł 5.803 tys. nominalnej wartości. Papiery te skupił Bank Akceptacyjny od 287 instytucyj wierzycielskich (a w ich liczbie od 103 KKO).

Pomoc dla instytucyj wierzycielskich z tytułu zawartych układów konwersyjnych realizowana jest przez Bank Akceptacyjny w trzech formach: kredytu akceptacyjnego, pomocy odsetkowej i pomocy kapitałowej.

Ogólna suma przyznanego instytucjom wierzycielskim kredytu akceptacyjnego według wydanych przez Bank Akceptacyjny promes wynosi w dn. 31 grudnia 1938 r. zł 335.243 tys., saldo zaś kredytu wykorzystanego — 206.714 tys. Stopień wykorzystania kredytu akceptacyjnego przez poszczególne grupy instytucyj wierzycielskich przedstawia się następująco:

Rodzaj instytucji	suma zawartych układów tys. zł	suma kredytu akcept. przyznanego tys. zł	suma kredytu akc. wykorzyst. tys. zł	stosunek wykorzystan. kredytu do sumy zawartych układów
Banki państwowe	96.466	100.851	59.909	62%
Centrale finansowe	74.186	68.472	46.371	62%
Spółdzielnie kredytowe	75.985	49.727	33.376	44%
Banki prywatne	57.673	56.590	30.853	53%
KKO	76.965	50.191	27.160	35%
Inne	9.415	9.412	7.520	80%
P. B. R. z tytułu układów administr.	18.461	—	1.525	—
	409.151	335.243	206.714	

Najintensywniejsze wykorzystanie kredytu akceptacyjnego poza różnymi przedsiębiorstwami i centralami gospodarczymi, objętymi grupą „inni", wykazuje grupa banków państwowych i central finansowych. Największą natomiast powściągliwość w wykorzystywaniu kredytu wykazuje grupa komunalnych kas oszczędności.

W 1938 roku 51 instytucyj wierzycielskich dopuściło traty Banku Akceptacyjnego do protestu. Wśród tych instytucyj znajduje się 47 spółdzielni i 3 KKO z terenu województwa pomorskiego. Ogólna suma zaprotestowanych trat wynosi 917 tys. zł. Protesty były spowodowane nieuiszczeniem w przewidzianych terminach odsetek od trat prolongacyjnych przez instytucje wierzycielskie korzystające z kredytu akceptacyjnego. Nieopłacanie odsetek od kredytu akceptacyjnego Bank Akceptacyjny tłomaczy zużywaniem przez instytucje wierzycielskie wpłat dłużników, dokonywanych na poczet należności z tytułu zawartych układów — na inne cele a nie na obsługę zobowiązań wynikających z akcji konwersyjnej. Nie wiemy jak dalece trafną jest ocena Banku Akceptacyjnego. Wydaje się nam, że przyczyną tego są trudności płatnicze instytucyj wierzycielskich, wywołane niedostateczną spłacalnością długów, objętych układami konwersyjnymi. Jak już wyżej podaliśmy, przeciętna spłacalność wynosi zaledwie 51% zapadłych rat kapitałowych. Te trudności istnieją zresztą i na terenie samego Banku Akceptacyjnego. Z przejętej na własny rachunek przez Bank Akceptacyjny masy układów konwersyjnych zrealizował B. A. wpływów zł 2.385 tys., podczas gdy kupon od wypuszczonych na podstawie tych układów obligacyj Banku Akceptacyjnego wynosił zł 2.655 tys. Zrealizowane zatem wpływy z układów nie pokryły nawet procentów od obligacyj; różnicę w wysokości zł 270 tys. musiał pokryć Skarb Państwa.

Tytułem pomocy odsetkowej dla instytucyj wierzycielskich oraz tytułem wyrównania tymże instytucjom różnicy kursowej na papierach wartościowych przyjętych od dłużników po zł 90 za 100 nominału, Bank Akceptacyjny wypłacił w roku zeszłym zł 20.446 tys. Ogólna suma bonifikat dla instytucji wierzycielskich wypłaconych przez B. A. od początku akcji konwersyjnej wynosi 38.408 tys.

Instytucje wierzycielskie, w myśl odnośnych przepisów normujących oddłużenie rolnictwa na rynku zorganizowanym, miały zagwarantowane pokrycie 50% ewentualnych strat na kapitale dłużnym, objętym układem konwersyjnym. O reali-

zację tej formy pomocy w roku ubiegłym po raz pierwszy zaczęły napływać odpowiednie wnioski do Banku Akceptacyjnego. W okresie sprawozdawczym Bank Akceptacyjny rozpatrzył ogółem 28 wniosków, z czego 13 wniosków załatwiono pozytywnie, przyznając instytucjom wierzycielskim tytułem kapitałowej pomocy Skarbu Państwa łącznie zł 26.847,77. Pozostałe 15 wniosków Bank załatwił odmownie.

Nie wiemy oczywiście, czy wnioski te były należycie uzasadnione. Faktem jest, że mimo niedostatecznej spłacalności układów konwersyjnych (51% zapadłych rat kapitałowych), układy rozwiązane wynoszą łącznie sumę 13.760 tys. a więc nie wiele więcej ponad 3% ogólnego stanu długów objętych układami konwersyjnymi. Instytucje wierzycielskie do rozwiązywania układów przystępują jak z tego widać z wielką ostrożnością. Ilość układów rozwiązanych wynosi ponad 26 tys. sztuk. Na 26 tys. rozwiązanych układów wnioski złożone przez instytucje kredytowe o pomoc kapitałową dotyczą tylko 28 układów. Już to chyba dostatecznie świadczy o umiarze ze strony instytucyj kredytowych w zakresie ubiegania się o pomoc kapitałową. Mimo to jednak Bank załatwił pozytywnie zaledwie 13 wniosków. Jest to zapewne wynikiem zbyt rygorystycznego i formalistycznego stanowiska Banku.

Niezależnie od tych form pomocy, byłaby niezmiernie dla instytucyj wierzycielskich pożądana pomoc doraźna w wypadku nagłego zapotrzebowania środków płatniczych celem honorowania zobowiązań. Płynność instytucyj wierzycielskich, miał gwarantować kredyt akceptacyjny.

Gwarancja ta jednak, wobec trudności w uplasowaniu trat Banku Akceptacyjnego nie zawsze jest realna. Uzupełnieniem przeto kredytu akceptacyjnego powinien być kredyt gotówkowy. Konieczną rzeczą byłoby wyposażenie Banku Akceptacyjnego w odpowiednie fundusze, choćby w drodze upłynnienia portfelu papierów, w których Bank ulokował nie tylko niemal cały swój kapitał zakładowy i pełny fundusz zasobowy.

W.

Zmiana norm kredytu zastawowego Banku Polskiego.

Bank Polski zalicza od dnia 15 maja rb. przy zastawie papierów procentowych zamiast dotychczasowych 60% kursu giełdowego 70%.

Zastępstwa Banku Polskiego.

Ilość placówek inkasowych (zastępstw) Banku Polskiego na koniec 1938 r. wynosiła 250 (oddziałów 49). Zmiany w placówkach, którym powierzono zastępstwa, przedstawia poniższe zestawienie:

	kred. spółdz.	KKO	urzędy poczt.	banki akc.	Razem
1936	73	106	56	2	237
1937	72	109	64	2	247
1938	70	117	61	2	250

Jak z powyższego wynika ilość zastępstw, prowadzonych przez KKO, stale wzrasta, częściowo kosztem urzędów pocztowych i spółdzielni kredytowych, a częściowo w związku z ogólnym rozszerzeniem przez Bank oPlski sieci placówek inkasowych.

Statut Banku Polskiego.

W Dzienniku Ustaw Nr 46, poz. 296 ogłoszono obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 2 maja 1939 r., zawierające jednolity tekst statutu Banku Polskiego, z uwzględnieniem ostatnio wprowadzonych zmian.

Banki prywatne w pierwszym kwartale rb.

Inspektorat Bankowy Ministerstwa Skarbu w następujący sposób charakteryzuje sytuację banków w miesiącu marcu:

„W bilansach banków prywatnych i domów bankowych za miesiąc sprawozdawczy, w parównaniu z miesiącem poprzednim, zaznaczył się wzrost sumy udzielonych przez banki kredytów przy jednoczesnym dość poważnym odpływie wkładów, a w związku z tym znaczny wzrost wykorzystanych kredytów redyskontowych, upłynnienie lokat w bankach krajowych i niewielki spadek rezerw kasowych".

Na takie kształtowanie się sytuacji oddziałały, oczywiście, wydarzenia polityczne na terenie międzynarodowym, jakie zaszły w marcu.

Stan wkładów zmniejszył się w marcu o 42,9 mil. zł, w porównaniu z lutym do 409,4 mil. zł. Od początku roku zmniejszenie wyniosło 22,8 mil. zł.

Stan sald kredytowych rachunków bieżących zwiększył się w marcu o 0,3 mil. do 262 mil. zł, ale od początku roku zmniejszył się o 3,4 mil. zł.

Tak więc, wkłady wraz z rachunkami bieżącymi w marcu spadły o 42,6 mil., od początku zaś roku o 26,2 mil. zł do 671,4 mil. zł. Zaznaczyć trzeba, że w ciągu roku 1938 wkłady i rachunki bieżące wzrosły o 79,8 mil. zł.

Godna uwagi jest pozycja funduszów, lokowanych przez banki. Suma tych funduszów w marcu zmniejszyła się znacznie, bo z 94 do 19 mil. zł. wskutek wycofania ich z publicznych instytucyj kredytowych.

Operacje kredytowe wzrosły w marcu ogółem o 20,1 mil., od początku roku zaś o 36,8 mil. zł do 896,9 mil. Najwięcej wzrosło dyskonto, bo o 13,1 mil. od lutego, a o 20,1 mil. od stycznia. Jednocześnie zwiększyło się wykorzystanie kredytów redyskontowych o 49,9 mil. zł oraz lombardowych o 2,9 mil. zł.

Pogotowie kasowe na 1 kwietnia było dostateczne; wyniosło 9,6 proc.

Stan pozycji wynikowych na koniec marcu rb. stanowił 7,1 mil. w postaci nadwyżki pozycji dodatnich. Na koniec marca 1938 r. stan ten wyraził się kwotą 6,5 mil. zł. Rentowność banków zatem się poprawiła.

Kredyty Funduszu Pracy.

W roku bieżącym Fundusz Pracy przeznacza na roboty publiczne kredyty w wysokości 66.500 tys. zł, z czego 7 mil. zł otrzymają kredytobiorcy w materiałach budowlanych, potrzebnych do wykończenia robót. Kredyty te zostały podzielone następująco: m. st. Warszawą — 5.034 tys. zł, województwo pomorskie — 8.065 tys. zł, poznańskie — 6.057 tys. zł, łódzkie — 7.403 tys. zł, śląskie — 5.610 tys. zł, lwowskie — 5.018 tys. zł, wołyńskie — 3.201 tys. zł i wileńskie — 3.415 tys. zł.

Inwestycje, oparte o te kredyty, wykonywane są przeważnie na terenie miast, przez co znajduje zatrudnienie wielu bezrobotnych.

Ponadto 10 mil. zł przeznaczono dla junackich hufców pracy, dla wyszkolenia bezrobotnej młodzieży oraz 10 miln. zł dla T-wa Osiedli Robotniczych na budowę domów robotniczych przy zakładach przemysłowych.

Bilans handlowy za miesiąc kwiecień rb.

Bilans handlu zagranicznego Rzplitej Polskiej i W. Miasta Gdańska, w kwietniu rb. przedstawiał się następująco: przywóz — wyniósł 104.877 tys. zł., wywóz — 109.183 tys. zł; dodatnie saldo w kwietniu wyniosło więc 4.306 tys. zł.

W ciągu 4 miesięcy rb. handel zagraniczny Polski kształtował się następująco: przywóz wynosił w styczniu rb. 97,6 mil. zł, w lutym 95,3, a w marcu 115,6 mil. zł. Identyczne cyfry wywozu wyniosły w styczniu 113,7, w lutym 109,4 i w marcu 119,0 mil. zł. Bilans handlowy w okresie tym przedstawiał się dla Polski dodatnio i wyniósł w styczniu rb. 16,1, w lutym 14,1 i w marcu 1,4 mil. zł. Suma przywozu w okresie pierwszych 4 miesięcy rb. wyniosła ok. 414 mil. zł, natomiast suma wywozu około 450 mil. zł, tak że saldo dodatnie w okresie pierwszych 4 miesięcy rb. wyniesie ok. 36 mil. zł.

W ciągu kwietnia, zgodnie z przewidywaniami, nastąpiło zmniejszenie wymiany towarowej z zagranicą zarówno po stronie przywozu jak i wywozu. Wpływ na ten stan rzeczy miały zarówno momenty sezonowości, związane ze strukturą naszego handlu zagranicznego, jak i w pewnej mierze momenty, pozostające w łączności z sytuacją polityczną.

Projekt ustawy o niepodzielności gospodarstw wiejskich.

Poseł Bartczak wniósł do izb ustawodawczych drugi swój projekt, mający na celu przeciwdziałanie rozdrabnianiu warsztatów rolnych. Projekt ten opiera się w ogólnych zarysach na wniesionym jeszcze w 1937 r. projekcie ustawy o niepodzielnych gospodarstwach wiejskich. Między obu projektami zochodzi jednak dość znaczna różnica. Dawny projekt przewidywał uznanie gospodarstwa za niepodzielne na wniosek lub za zgodą właściciela. W myśl nowego projektu, będzie możliwe określenie gospodarstwa za niepodzielne z samego prawa, co odnosi się do następujących gospodarstw: a) obciążonych z mocy przepisów, dotychczas obowiązujących, hipotecznie, ujawnionych publiczno - prawnym zakazem dzielenia z wyjątkiem ordynacji i fideikomisów; b) powstałych lub uzupełnionych po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy w trybie wykonywania przepisów o przebudowie ustroju rolnego, c) tych pośród gospodarstw, powstałych lub uzupełnionych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy w trybie wykonywania przepisów o przebudowie ustroju rolnego, które zostaną określone w rozporządzeniu ministerstwa rolnictwa i reform rolnych. Poza tym właściciel gospodarstwa może sam złożyć wniosek związania warsztatu węzłem niepodzielności. Co do wielkości gospodarstw, które mogą stać się niepodzielnymi, wypowie się ministerstwo rolnictwa i reform rolnych na wniosek właściwej Izby Rolniczej.

Dalsze postanowienia projektu ustawy dotyczące wpisania klauzuli niepodzielności w księgach hipotecznych, jak również w zakresie rozporządzania takim gospodarstwem, nie uległy zasadniczym zmianom merytorycznym. Dość znacznym uproszczeniom uległy zasady dziedziczenia gospodarstw niepodzielnych. Podział majątku na masę spadkową ogólną formalnie odpada, natomiast utrzymane jednak zostało w pełni postanowienie, że dziedzic uprzywilejowany dziedziczy 70 proc. majątku, pozostałe 30 proc. jest obowiązany spłacić pozostołym spadkobiercom, a w wypadku ich małoletności jest obowiązany do roztoczenia nad nimi opieki do ukończenia 21-go roku życia.

Rozdział o ulgach i przywilejach z dawnego projektu został zupełnie opuszczony. Nowy projekt zawiera tylko jedną ulgę dla gospodarstw niepodzielnych, a mianowicie właściciele gospodarstw, którzy złożą wniosek o uznanie ich gospodarstw za niepodzielne, w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy będą korzystać z ulg w podatku dochodowym w ten sposób, że w ciągu lat 10 dochód z gospodarstwa niepdzielnego nie będzie zaliczany do podstaw wymiaru tego podatku. Postanowienie powyższe nie obejmuje jednak gospodarstw, niepodzielnych z samego prawa. W końcu nowy projekt przewiduje sposób likwidacji współwłasności gospodarstwa niepodzielnego w wypadku, gdy spadkobiercy nie dochodzą do porozumienia.

Ochrona procowników samorządowych w zakresie przypadających im należności od zw. samorz.

Poseł Józef Kruk wniósł projekt ustawy w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27.X.1932 r. o dochodzeniu roszczeń pieniężnych opartych na tytułach prywatno - prawnych, przypadających od związków komunalnych. Celem tego projektu jest wyłączenie z ograniczeń egzekucyjnych, przewidzianych w tym rozporządzeniu, należności pracowników samorządowych, wypływających ze stosunku służbowego, jak zaopatrzenia emerytalne itp.

Wyniki akcji siewnikowej.

W ramach akcji siewnikowej w 1938 r. rozprowadzono ogółem 4.242 siewniki, z czego rozsprzedano 3.907, a pozostało niesprzedanych 335 siewników (8 proc.). Siewniki te nabyli wyłącznie drobni rolnicy (do 50 ha). Dla porównania wyników akcji tej podajemy ogólną ilość siewników, sprzedawanych przez fabryki w latach ubiegłych: w 1929 r. — 4.924 sztuk, w 1930 — 1.144, w 1932 — 110, w 1935 — 300, w 1936— 566, w 1937 — 1.100 sztuk. Po wprowadzeniu akcji interwencyjnej, siewniki sprzedawono w 1938 r. o 30 proc. taniej. W roku tym zakupy indywidualne siewników stanowiły około 57 proc., zakupy spółek wieloosobowych (składające się przeważnie z 2 — 3 rolników) około 36 proc., a około 7 proc. zakupiły kółka rolnicze, spółdzielnie rolnicze itp. Z całorocznej akcji w 1938 r. P. B. R. udzielił kredytów na zakup siewników w sumie 502.600 zł, Centralna Kasa Spółek Rolniczych 87.116 zł, KKO i inne instytucje kredytowe 73.716 zł. Najwięcej siewników nabyto w województwach warszawskim (502), kieleckim (429), wielkopolskim i lubelskim (po 380), a najmniej w poleskim (83) i wileńskim (71).

Ogłoszenia urzędowe

Do rejestru handlowego Sądu Okręgowego w Piotrkowie w dziale „A“ wpisano:

Nr 7089 a kol. 2. Dnia 15 marca 1939 r. do rejestru firmy: Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Piotrkowskiego w Piotrkowie“ wpisano: Pełnomocnikiem Kasy w miejsce Tadeusza Tyszki ustanowiony został Jan Kazimierz Tyszka.

Nr 7096. a kol. 2. Dnia 3 marca 1939 r. do rejestru firmy: „Komunalna Kasa Oszczędności miasta Sulejowa w Sulejowie“ wpisano: Skreśla się wyrazy „Za Kasę obecnie podpisują Leon Gliszczyński i Stanisław Janczewski“.

Nr 7114. a kol. 1. Dnia 10 stycznia 1939 r. „Komunalna Kasa Oszczędności miasta Tomaszowa Mazowieckiego“ z sie-

dzibą w Tomaszowie Mazowieckim. Zakres działalności Kasy obejmuje czynności wymienione w §§ od 32 do 54 statutu Kasy ze zmianami, zawartymi w piśmie Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie Nr 79/5/37 dołączonym do statutu a w szczególności: przyjmowanie wkładów oszczędnościowych na książeczki, przyjmowanie lokat na imienne książeczki wkładkowe, otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych, udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym, wekslowym i na skrypty dłużne z podpisami conajmniej trzech podpisów osób odpowiedzialnych majątkowo, oraz pod zastaw książeczek oszczędnościowych niektórych instytucji mających bezpieczeństwo pupilarne do pewnej wysokości, dyskontowanie weksli krótkoterminowych z obrotu ogspodarczego i podpisanych conajmniej przez dwie osoby odpowiedzialne majątkowo, inkaso weksli i innych dokumentów na rachunek osób trzecich oraz szereg innych czynności wymienionych w cytowanych paragrafach. Terytorialny zakres działania Kasy obejmuje obszar miasta Tomaszowa Mazowieckiego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy. Na mocy § 8 Statutu Gmina miasta Tomaszowa Mazowieckiego jako Związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność, jako poręczyciel, za wszystkie zobowiązania Kasy. Kapitał zakładowy wynosi 100.000 złotych i został wpłacony w całości. Dyrekcję stanowią: dyrektor zarządzający Jan Witkowski, zastępca dyrektora zarządzającego Jan Kowalski i członek Władysław Wolak. Wszelkie zobowiązania, pełnomocnictwa do zaciągania zobowiązań i działania w imieniu Kasy wymagają odciśnięcia pieczęci i dwóch podpisów w liczbie których musi być podpis dyrektora lub jego zastępcy. Rada Kasy na podstawie § 17 p.p. i § 22 Statutu uchwaliła udzielić pełnomocnictwa Chaimowi - Ajzykowi Siapsiowiczowi do podpisywania w imieniu Kasy obligów, czeków, pokwitowań, pełnomocnictw oraz korespondencji łącznie z dyrektorem zarządzającym lub jego zastępcą, przy czym podpis dyrektora lub jego zastępcy jest konieczny. Pismem do ogłoszeń są: „Łódzki Dziennik Wojewódzki“ i czasopismo „Oszczędność“ w Warszawie.

Dyrekcja Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Janowskiego w Janowie Lub., podaje do wiadomości, że, na podstawie uchwały Rady Powiatowej z dnia 30 września 1938 r. i zezwolenia Pana Ministra Skarbu w porozumieniu z Panem Ministrem Spraw Wewnętrznych, wyrażonego w piśmie Ministerstwa Skarbu z dnia 11 stycznia 1939 r. Nr D. II. 29710/4/38, w dniu 4 maja 1939 r. został otwarty w Kraśniku Oddział Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Janowskiego.

Nowootworzony Oddział K.K.O. mieści się w Kraśniku przy ul. Kościuszki Nr 15.

Komunalna Kasa Oszczędności
powiatu Janowskiego w Janowie Lub.
(—) **M. Pawłowski** (—) **J. Wlaźlacki**

Zmiana statutu Kasy.

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Bialskiego w Białej Podlaskiej:

Na mocy uchwały Rady Powiatowej w Białej Podlaskiej z dnia 28 grudnia 1938 roku, oraz decyzji Związku Kas z dnia 9 marca 1939 r. Nr 839/39, § 9 statutu Kasy zostaje zmieniony w sposób następujący: „Kapitał zakładowy Kasy wynosi 50.000,— zł“.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA KALISZA

uchwalonego przez Radę Miejską miasta Kalisza na posiedzeniu odbytym w dniu 8 marca 1938 r. na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24-go października 1934 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860), § 8 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173) oraz zgodnie ze statutem wzorowym, ogłoszonym obwieszczeniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 16 kwietnia 1937 r. (Monitor Polski Nr 100 z dnia 1 maja 1937 r.), a zatwierdzonym przez Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie dnia 14 marca 1938 r. na podstawie § 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności z dnia 8 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

I. ORGANIZACJA KASY.

§ 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności Miasta Kalisza w Kaliszu, założona pod powyższą firmą przez gminę miasta Kalisza w roku 1929, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Łódzkiego dnia 16 kwietnia 1929 r., a opublikowanego w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 1 lipca 1929 r. Nr 14.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeśli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar miasta Kalisza oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Kalisz.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb miasta Kalisza.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowite bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Miasto Kalisz, jako związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 50.000, złotych.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Zarządu Miejskiego w Kaliszu.

II. ORGANA KASY I ICH KOMPETENCJE.

§ 13.

Organami Kasy są:

1. Rada Kasy jako organ stanowiący,
2. Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,
3. Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

III. RADA KASY.

§ 14.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i ośmiu członków wybieranych na 3 lata przez Radę Miejską w Kaliszu.

Równocześnie z wyborem członków Rady Rada Miejska w Kaliszu wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Tak członkowie Rady, jak i ich zastępcy, powinni być wybierani w połowie spośród osób należących do organów ustrojowych miasta Kalisza, w połowie spośród osób do organów ustrojowych miasta Kalisza nie wchodzących. Członkami Rady Kasy nie mogą być pracownicy Kasy.

IV. DYREKCJA KASY.

§ 20.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz trzeci członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

V. KOMISJA REWIZYJNA.

§ 24.

Miasto Kalisz sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z dwóch zastępców, wybieranych przez Radę Miejską w Kaliszu.

VI. ZAKRES DZIAŁANIA KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1. przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2. przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucji finansowych i ubezpieczeniowych;

3. otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4. udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5. udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6. udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez Komunalne Kasy Oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcyj Banku Polskiego do wyso-

kości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7. udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8. dyskontowanie weksli, posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9. dyskontowanie nie wcześniej, jak na sześć miesięcy przed terminem płatności wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 §-fu niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10. załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11. kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży — po dostarczeniu papierów wartościowych;

12. kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13. redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, oraz w Banku Polskim;

14. zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15. zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16. umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w Komunalnych Kasach Oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17. nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem Władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18. nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19. dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których Komunalnym Kasom Oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20. przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21. wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22. nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

VII. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku miasta Kalisza i jest osobno administrowany.

VIII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI ZWIĄZKU MIĘDZYKOMUNALNEGO W OLKUSZU

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1938 R.

Stan czynny

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		44.773,36	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		59.308,17	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		6.944,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			111.025,53
2. Kupony			2.593,75
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		43.873,30	
c) listy zastawne i obligacje		29.127,40	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		5.400,00	78.400,70
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			3.745,00
7. Weksle zdyskontowane (60 kont)			25.455,72
8. Pożyczki wekslowe (1761 kont)			513.078,97
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (16 kont)		11.596,18	
b) poch. z innych kredytów (... kont)			11.596,18
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (... kont(			
c) zabezp. innymi wartośc. (5 kont)		192.769,83	192.769,83
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych książeczek oszczędności (34 kont)		7.775,20	
b) innych wartości (kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			7.775,20
12. Pożyczki na skrypty dłużne (3 kont)			124.781,25
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (105 kont)			53.704,92
15. Odsetki zaległe			14.606,77
16. Nieruchomości			4.140,00
17. Ruchomości			3.348,25
18. Różne			5.766,19
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			1.152.788,26
21. Depozyty			89.614,99
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			33.399,40
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			51.395,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.327.197,65

Stan bierny

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			24.049,05
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			1.525,50
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (7 kont)		11.046,80	
b) terminowe (4 kont)		89.211,62	100.258,42
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1606 kont)		209.837,88	
b) terminowe do 3 mies. (216 kont)		185.236,14	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (... kont)			395.074,02
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (6 kont)		117.592,64	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (52 kont)		37.473,00	155.065,64
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			73,80
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		11.203,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			11.203,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Bank Państwowe		45.000,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		256.250,00	301.250,00
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			51.354,16
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			1.847,42
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			6.853,70
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		4.233,55	4.233,55
Razem			1.152.788,26
22. Różni za depozyty			89.614,99
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			33.399,40
25. Bank Akceptacyjny			51.395,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.327.197,65

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1938 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	37.396,02	
b) od rachunków bieżących	4.767,83	
c) od redyskonta weksli	1.629,85	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	2.026,25	
e) różne inne	184,56	46.004,51
2. Prowizje wypłacone		336,26
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	31.216,90	
b) świadczenia socjalne	2.931,14	
c) wydatki rzeczowe	16.306,67	50.454,71
4. Podatki i opłaty skarbowe		748,50
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	414,00	
b) ruchomości	1.240,02	1.654,02
6. Odpisy na dłużnikach		5.085,34
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		695,53
9. Różne		1.490,87
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		4.233,55
Razem		110.703,29

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	53.952,69	
b) od rachunków bieżących	14.547,38	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	593,69	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	8.415,50	
e) od pożyczek i wierzytelności hipot.		
f) od papierów wartościowych	5.947,05	
g) od K. K. O. i Banków	814,12	
h) różne inne	1.178,02	85.448,45
2. Prowizje pobrane		6.221,68
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		279,12
6. Odzyskane straty		3.057,81
7. Opłaty na koszty administracji		13.696,23
8. Różne dochody		2.000,00
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		110.703,29

Buchalter: (—) **W. Gęgotek.**

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) **Józef Dobrek**
Członkowie: (—) **Jan Podworski**
(—) **Józef Urasiński**

Dyrekcja:
Dyrektor Zarządzający: (—) **Aleksander Machnicki**
Zastępca Dyrektora Zarządz.: (—) **Wacław Gęgotek**
Członek Dyrekcji: (—) **Józef Ostachowski**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU HOROCHOWSKIEGO W HOROCHOWIE

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1938 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		23.329 28	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		18 224,16	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		26.438,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			67.991,44
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		14.260,96	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje B-ku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych			14.260,96
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (kont)			
8. Pożyczki wekslowe (2241 kont)			411.649,70
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (141 kont)		17.428,79	
b) pochodzące z innych kredytów (... kont)			17.428.79
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościowymi (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (... kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (19 kont)		1.490,00	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			1.490,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego (101 kont)			44.573,00
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			6.410 87
18. Różne			1.955,01
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.467,75
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			570.227,52
21. Depozyty			90.973.00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			42.949,05
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			704.149,57

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			75.000.00
2. Fundusz zasobowy			10.730,79
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			207 46
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (10 kont)		55.956.80	
b) terminowe (1 kont)		20 373.70	76.330,50
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1366 kont)		123.075,98	
b) terminowe do 3 mies. (3 kont)		4.059,92	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (20 kont)		294.80	127.430,70
8. Rachunki bieżące (czek., przek. it.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (28 kont)		40.620,72	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (50 kont)		110 357,14	150 977.86
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			368,00
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		38.945,00	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			38 945,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		57.182,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		11.250,00	68 432,00
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3.875,87
20. Sumy przech. (rozlicz. międzyokr.)			13.909,61
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		4.019,73	4.019,73
Razem			570 227,52
22. Różni za depozyty			90.973,00
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			42.949,05
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			704.149,57

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1938 ROK.

Straty

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	6.931,90	
b) od rachunków bieżących	2.553,31	
c) od redyskonta weksli	3.247,44	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.281,62	
e) różne inne	20,70	14.034,97
2. Prowizje wypłacone		161,71
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	17.120,23	
b) świadczenia socjalne	1.626,04	
c) wydatki rzeczowe	15.918,20	34.664,47
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości.		
b) ruchomości	871,83	871,83
6. Odpisy na dłużnikach		1.178,62
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		4,40
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównaw.		96,81
11. Nadwyżka		4.019,73
Razem		55.032,54

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	32.789,53	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	181,36	
d) od układ. konw. i pomoc Sk. Państwa	2 819,76	
e) od pożyczek i wierzyteln. hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	855,00	
g) od K. K. O. i Banków	421,47	
h) różne inne	316,02	37.383,14
2. Prowizje pobrane		4.136,20
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		96,81
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		267,21
7. Opłaty na koszty administracji		11.940,26
8. Różne dochody		1.208,92
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		55.032,54

w/z. Buchalter: (—) Teodor Jemczyk

Dyrekcja Kasy:
Dyrektor Zarządzający: (—) Mikołaj Bałamut
Zastępca Dyr. Zarządz.: (—) Borys Orzeszkowski
Członek Dyrekcji: (—) Tadeusz Suffczyński

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Jan Borkowski
Członkowie: (—) Sergiusz Mironowicz
(—) Panteleimon Kostiuszko

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POW. CIECHANOWSKIEGO W CIECHANOWIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1938 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		47.507.12	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		35.027,68	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		97.766,50	
d) pozostałość w innych K. K. O.		83.542.—	
e) bony inwestycyjne		700,—	264.543,30
2. Kupony			
3. Waluty obce	1.534,45		1.534,45
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe	864,12	36.454,31	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		4.186,04	40.640,35
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			411,—
7. Weksle zdyskontowane (55 kont)			29.862,66
8. Pożyczki wekslowe (1153 kont)			438.688,45
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (36 kont)		10.144,05	
b) poch. z innych kredytów (... kont)			10.144,05
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartośc. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (10 kont)		52.856,00	
c) zabezp. innymi wartościami (19 k.)		39.793,79	92,649,79
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (141 kont)		35 119,77	
b) innych wartości (... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			35 119.77
12. Pożyczki na skrypty dłużne (1 kont)			89.000,—
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (86 kont)			119.227,88
15. Odsetki zaległe			551.51
16. Nieruchomości			1.275,—
17. Ruchomości			9.408.56
18. Różne			8.379,—
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			2.332,91
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem	2.398,57		1.143.768 68
21. Depozyty			456.159,64
22. Udzielone gwarancje			110.805.—
23. Inkaso			72.829,28
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			34,205,—
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem	2.398,57		1.817 767.60

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			34.697,60
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			635,93
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (... kont)			
b) terminowe (... kont)			
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1489 kont)		408.412,82	
b) terminowe do 3 mies. (70 kont)		107,341,15	
c) term. ponad 3 m. i waru. (90 kont)		152.981,29	668.735,26
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (29 kont)		64.678,—	
b) osób fizyczn. i pr.-pryw. (119 kont)		168.673,57	233.351,57
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			40 021,—
10. Zobowiązania inkasowe			5.868,03
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		35.045,—	
c) w Bankach Komunalnychi K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			35.045
12. Dyskonto Akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14 Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		55.967,50	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			55.967,50
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			10 31
17. Przekazy na Kasę			4.871,—
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			3.998,77
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			10.459,69
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		107,02	107,02
Razem			1.143.768,68
22. Różni za depozyty			456.159,64
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			110.805,—
24. Różni za inkaso			72.829,28
25. Bank Akceptacyjny			34.205,—
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1 817.767,60

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1938 R.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	24.341,80	
b) od rachunków bieżących	7.487,74	
c) od redyskonta weksli	2 368.63	
d) od zastawu pap. i od kred. udz. Kasie	849.51	
e) różne inne		35.047,68
2. Prowizje wypłacone		326,34
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	38.049,85	
b) świadczenia socjalne	3.060.30	
c) wydatki rzeczowe	17.608,76	58.718,91
4. Podatki i opłaty skarbowe		288,—
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.507,36	1.507,36
6. Odpisy na dłużnikach		188.07
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		50.—
9. Różne		7.286,09
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		635.93
11. Nadwyżka		107,02
Razem		104.155,40

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	48.888,37	
b) od rachunków bieżących	13.071,82	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	3.006,35	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	2.268,49	
g) od K. K. O. i Banków	2.683,30	
h) różne inne (od ukł. i pomoc Sk. Pań.)	7.764,68	77.683.01
2. Prowizje pobrane		11.915 10
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		685,93
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		1,644,32
7. Opłaty na koszty administracji		11.489.24
8. Różne dochody		737.80
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		104.155,40

Buchalter: (—) Gniewaszewski T.

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Bojanowski Tadeusz
Członkowie: (—) Mieczyński Feliks
(—) Nestorowicz Stefan

Dyrektor Zarządzający: (—) Niedzielski Mieczysław
Zast. Dyrektora Zarz.: (—) Gniewaszewski Tadeusz
Członkowie Dyrekcji: (—) Baranowski Józef
(—) Nowosielski Janusz

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU MAKOWSKIEGO W MAKOWIE MAZOWIECKIM

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1938 roku.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		35 113,87	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		12 903,41	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		61.477,69	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			109 494.97
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		5.500 00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		3 200,00	8 700.00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (183 kont)		48.235,50	48 235,50
8. Pożyczki wekslowe (2010 kont)		360 682.25	360.682 25
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (42 kont)		8.615,00	
b) poch. z innych kredytów (... kont)			8.615,00
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (... kont)			
c) zabezp. innemi wartośc. (4 kont)		3.987,52	3.987 52
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (9 kont)		4.532,00	
b) innych wartości (... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			4.532,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (3 kont)		84.281,50	84.281,50
13. Pożyczki hipoteczne (6 kont)		6.936,00	6.936,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (181 kont)		154 461,37	154.461,37
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości		4.667,15	4.667,15
18. Różne	556.40	8.538,13	8,538,13
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem	556.40	803.131,39	803.131,39
21. Depozyty		196.797,00	169.797,00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso		38.880,33	38 880,33
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		84.413.00	84.413,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem	556,40	1.123.221.72	1.123.221,72

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy		50.350,00	50.350.00
2. Fundusz zasobowy		7.998,27	7.998,27
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (... kont)			
b) terminowe (2 kont)		28.872,78	28.872.78
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1889 kont)		270 798,64	
b) terminowe do 3 mies. (31 kont)		81.246,05	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (48 kont)		56 201.38	408 246,07
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (5 kont)		42.539,01	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (45 kont)		30.536,83	73.075.84
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu		146.81	146,81
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		64.140,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		27.800,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			91.940,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.		84 413.00	84.413,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		44.218,19	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			44.218,19
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne		12.865,62	12.865,62
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.004 81	1.004,81
Razem		803.131,39	803.131,39
22. Różni za depozyty		196.797.00	196.797,00
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso		38.880.33	38 880,33
25. Bank Akceptacyjny		84.413,00	84.413,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem		1.123 221,72	1.123.221.72

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1939 R.

Straty

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	14 230,72	
b) od rachunków bieżących	1 897,21	
c) od redyskonta weksli	9.170,03	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	640 89	
e) różne inne	92,97	26 031 82
2. Prowizje wypłacone	146,24	146,24
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	22.487.59	
b) świadczenia socjalne	1.429,40	
c) wydatki rzeczowe	9.953,69	33.870,68
4. Podatki i opłaty skarbowe	96,00	96 00
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	501.65	501,65
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka	1.004,81	1.004,81
Razem	61.651,20	61.651,20

Zyski

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	29.404.98	
b) od rachunków bieżących	6.071,71	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	310,81	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	377,30	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	689 12	
f) od papierów wartościowych	691,00	
g) od K. K. O. i Banków	819,84	
h) różne inne i układy konwersyjne	7.404,77	45 769,53
2. Prowizje pobrane	9.326,00	9.326,00
3. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji	6.555,67	6.555,67
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem	61.651,20	61.651.20

wz. Buchalter: (—) A. Krzewski.

Dyrekcja Kasy:
(—) K. Dębicki
(—) St. Bronowicz
(—) L. Bukowski

Komisja Rewizyjna:
(—) Z. Zwoliński
(—) F. Niedzielski
(—) A. Gutowski

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU OPOCZYŃSKIEGO W OPOCZNIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1938 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		11.451.12	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		9.697,28	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		9 021,23	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			30.169,63
2. Kupony			
8. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe		15.000,00	
b) papiery państwowe		1.287,21	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		4.574,—	20.861,21
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (613 kont)		202.703,15	
8. Pożyczki wekslowe (1454 kont)		140.907,18	
9. Weksle protestowane			
a) pochodz. z dysk. i poż. weksl. (69 k.)		8.364,98	
b) poch. z innych kredytów (... kont)			351.975,31
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wartośc. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (... kont)			
c) zabezp. innymi wartosc. (1 kont)		511.00	511,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (42 kont)		6.695,46	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakł. zastawn. (... kont)			6.695,46
12. Pożyczki na skrypty dłużne (... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (273 kont)			87.312,25
Nal. z ukł. k. zaw. we wł. zakr. (14)			2 918,07
15. Odsetki zaległe			22.378,76
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			2.022,32
18. Różne			9.717,42
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			1.184,00
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			535.745,43
21. Depozyty			92.983.28
22. Udzielone gwarancje			75.000,00
28. Inkaso			25.899,50
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			729.628,21

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			70.033,93
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (20 kont)		30.737.06	
b) terminowe (... kont)		84.796,10	115.533,16
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (650 kont)		167.686,39	
b) terminowe do 3-ch mies. (17 kont)		13 178.56	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (42 kont)		50.708,59	231.573,54
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (5 kont)		10.666,25	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (14 kont)		14.237,60	24 903,85
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu		48,14	48.14
10. Zobowiązania inkasowe			613,05
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		23.910,—	
b) w Bankach państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych inst. kred: (kred. rzem.)		5.015 00	28 925,—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		3.817,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			3.817.—
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			100.56
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.797,63
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			5.399,57
Razem			535.745,43
22. Różni za depozyty			92.983,28
23. Zobowiązania z tytułu udzielonych gwar.			75.000,—
24. Różni za inkaso			25.899,50
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			729.628,21

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1938 R.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	15.473,24	
b) od rachunków bieżących	564,50	
c) od redyskonta weksli	1.053,36	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	597.22	
e) różne inne	49,50	17.737.82
2. Prowizje wypłacone		104,84
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	21.847,45	
b) świadczenia socjalne	1.880.85	
c) wydatki rzeczowe	6.988,24	30.716,54
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	405.36	405.36
6. Odpisy na dłużnikach		590 85
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		5 399.57
Razem		54.954,98

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	32.562,92	
b) od rachunków bieżących	9.10	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	791,85	
d) od pożyczek od ukł. konwersyjnych	2.987,42	
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych	1.771.00	
g) od K. K. O. i Banków	679.50	
h) różne inne		38.801,79
2. Prowizje pobrane		2 432.18
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		3.080,80
7. Opłaty na koszty administracji		10.553 16
8. Różne dochody		87.05
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		54.954.98

Księgowy: (—) B. Gniewaszewski

Dyrekcja:
p. o. Dyrektora: (—) Leon Rott
Z-ca Dyrektora: (—) Zygmunt Wnuk
Członek Dyrekcji (—) Jan Zdrojewski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Ignacy Dudek
Członkowie: (—) Romuald Giziński
(—) Franciszek Ptaszyński

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU MIŃSKIEGO W MIŃSKU MAZOWIECKIM
BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1938 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		28.083.49	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		9.802,72	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		23.661,80	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			61.548,01
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		4.317,90	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		2.180,00	6.497,90
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (11 kont)			16.972,30
8. Pożyczki wekslowe (807 kont)			354.116.00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (23 kont)		7.708.00	
b) pochodzące z innych kredytów (... k.)			7.708.00
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (... kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (... kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wart. i książeczek oszczędności (49 kont)		4.220,60	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			4.220,60
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konw. B-ku Akcept.			55.541,00
15. Odsetki zaległe			135,35
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			3.274,83
18. Różne			10 800,77
19. Sumy przech. (rozliczenia międzyokr.)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			520.814,76
21. Depozyty			49.858,57
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			31.936,24
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			602.609,57

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			75.000,00
2. Fundusz zasobowy			4.580,71
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			71,75
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (6 kont)		598,57	
b) terminowe (1 kont)		3.060,10	3.658,67
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (134 kont)		91.174,77	
b) terminowe do 3 mies. (1559 kont)		219.453,05	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (29 kont)		29.080,00	339.707,82
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorz. i innych prawno-publ. (13 kont)		15.558,44	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (94 kont)		24.722,03	40.280,47
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			926,24
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		9.185,30	
b) w Bankach Państwowych		23.000,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			32.185,30
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		13.178,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			13.178,00
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			1.907,03
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			4.161,95
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			5.156,82
Razem			520.814,76
22. Różni za depozyty			49.858,57
23. Zobowiązania z tyt. udz. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			31.936,24
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			602.609,57

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1938 rok.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	12.342,12	
b) od rachunków bieżących	974,16	
c) od redyskonta weksli	1.941.21	
d) od zastawu pap. i od kredyt. udz. Kasie	143,40	
e) różne inne	29,34	15.430, 3
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	19.778.00	
b) świadczenia socjalne	1.579,94	
c) wydatki rzeczowe	7.816,83	29.174,77
4. Podatki i opłaty skarbowe		129,20
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		519,67
6. Odpisy na dłużnikach		2.317,55
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		161,02
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównaczego		
11 Nadwyżka		5.156,82
Razem		52.889,26

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopis.		
a) od weksli	33.092,82	
b) od rachunków bieżących		
c) od poż. termin na zastaw	525,59	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipot.		
f) od papierów wartościowych	298,00	
g) od K. K. O. i Banków	732,97	
h) różne inne (odsetki od układ. konw.)	5.329,48	39.978,86
2. Prowizje pobrane		4.246,05
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		8.350,31
8. Różne dochody		314,04
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		52.889 26

Buchalter: (—) Jan Gołębiowski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Zych Jan
(—) Wielgołaski Jan

Dyrekcja Kasy:
Dyrektor Zarządzający: (—) Gibel Lucjan
Zast. Dyr. Zarządzającego: (—) Turowski Stanisław
Członek Dyrekcji: (—) Nowicki Antoni

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU OSTROŁĘCKIEGO W OSTROŁĘCE.
BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1938 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		16.404,47	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		43.363 75	
c) pozost. w Bankach Państw. i Kom.		2.638,45	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			62.406,67
2. Kupony			313,78
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		10.345.33	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		12.969,50	23.314,83
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (4 kont)			6 300,00
8. Pożyczki wekslowe (709 kont)			191.624,00
9. Weksle protestowane (32 kont)			19.042.39
a) pochodzące z pożyczek wypowiedzian.			
b) ,, z dyskonta			
c) ,, z innych kredytów			
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papierami wartościow.			
b) zabezpieczone hipoteką (2 kont)		2.330,00	
c ,, innymi wartościami			2.330,00
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędnościowych (37 kont)		6 209,00	
b) innych wartości (... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			6.209,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (1 kont)			21.075,00
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (554 kont)			255.741,00
15. Odsetki zaległe			4 700,89
16. Nieruchomości			84.960.88
17. Ruchomości			2 847,17
18. Różne			11.558,65
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			4 215,97
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			696.620,23
21. Depozyty			409.061,38
22. Udzielone gwarancje			70.000,00
23. Inkaso			72.241,78
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			223 695.00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem			774.998,16
Ogółem			1.471.618,39

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			100.000 00
2. Fundusz zasobowy			16.393,84
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			509,83
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			4.497,32
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe			
b) terminowe (1 kont)		40.001,00	40.001.00
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1175 kont)		80.156.60	
b) terminowe do 3 mies. (667 kont)		45.082.89	
c) terminowe ponad 3 mies. (264 kont)		77.652.04	202.891.53
8. Rachunki bieżące:			
a) instyt. państw., samorz. i innych prawno-publ. (3 kont)		4.522,73	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (19 kont)		14.611,51	19.134 24
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			5.769.46
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		9.155,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		12.500,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			21.655,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			213.962.00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		17.400,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje		26.066.93	43.466,93
15. Banki i K. K. O. Loro			1.701,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			17.439,34
19. Różne			672,22
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			7.327,35
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.199,17	1.199,17
Razem			696.620,23
22. Różni za depozyty			409.061,38
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			70.000,00
24. Różni za inkaso			72 241,78
25. Bank Akceptacyjny			223.695,00
26. Fundusz Emerytalny			
Razem			774.598,16
Ogółem			1.471.618.39

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1938 rok.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	9.463,11	
b) od rachunków bieżących	440.06	
c) od redyskonta weksli i dysk. akcept. B-ku Akc.	12 385.04	
d) od zastawu pap. i od kred. udz. Kasie	1,924,77	
e) różne inne	97,54	24.310,52
2. Prowizje wypłacone		236,71
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	13.097.50	
b) świadczenia socjalne	1.189,44	
c) wydatki rzeczowe	5.323 30	19.610,24
4. Podatki i opłaty skarbowe		129 89
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości	849.60	
b) ruchomości	889.36	1,738.96
6. Odpisy na dłużnikach		3.801,54
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne wydatki		
10. Dotacją na rzecz funduszu wyrównawcz.		
11. Nadwyżka		1.199,17
Razem		51.027.03

Zyski

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	18.346,99	
b) od rachunków bieżących	653,11	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	446,64	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	1.015,66	
e) od układów konwersyjnych	11.828,33	
f) od papierów wartościowych	1.326,47	
g) od K. K. O. i Banków	143.23	
h) różne inne. Pomoc Skarbu Państwa z tyt. obniżenia odsetek od ukł. konw.	7.010.28	40.770,71
2. Prowizje pobrane		3.529.19
3. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		618 40
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		3.281,56
8. Różne dochody		2.827,17
9. Strata		
Razem		51.027,03

Buchalter: (—) Majewski

Komisja Rewizyjna:
(—) Z. Górski
(—) Grzybowski
Anger

Dyrekcja Kasy:
(—) Majewski
(—) Dr. Kukliński

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PIOTRKOWSKIEGO W PIOTRKOWIE - TRYBUNALSKIM

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1938 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		54.702,29	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		42.606 26	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		207.253,92	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			304.562,47
2. Kupony			4.575,C0
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe1)			
a) bilety skarbowe		10.000,00	
b) papiery państwowe		121 580,65	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych		5.265,00	136.845,65
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			103.702,70
7. Weksle zdyskontowane (81 kont)			148 916,49
8. Pożyczki wekslowe (1377 kont)			337.205,00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dyskonta i poż. wekslowych (... kont)			
b) poch. z innych kredytów (... kont)			
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (... kont)			
c) zabezp. innymi wartośc. (... kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (724 kont)		69.752,00	
b) innych wartości (... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			69.752,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (143 kont)			237.229.50
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwer. Banku Akceptacyjnego (169 kont)			222.760,98
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			4.787,44
18. Różne			3 .813,23
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			163,32
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			1.574.313,78
21. Depozyty			31.507,37
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			51.247,97
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Weksle własne u korespondentów			32.749,29
Ogółem			1.689.818,41

1) W tym papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł 30.872,—.

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			42.554,07
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			2.740,00
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (5 kont)		10 839,18	
b) terminowe (1 kont)		5.254,49	16.093,67
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (1904 kont)		848.010,16	
b) terminowe do 3 mies. (5 kont)		17.019,21	
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe (124 kont)		391.603,47	1.256.632,84
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (14 kont)		15 209,07	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (97 kont)		92 816,69	108.025,76
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			1.029,00
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		1.050,00	
b) w Bankach państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			1.050,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			12.029,24
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			29.140,13
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			5.019,07
Razem			1.574.313,78
22. Różni za depozyty			31.507,37
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			51.247,97
25. Bank Akceptacyjny			
26. Inkaso Własne			32 749,29
Ogółem			1 689.818,41

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1938 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	46.652,50	
b) od rachunków bieżących	2.628,19	
c) od redyskonta weksli	297,20	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	60,34	
e) różne inne	351,03	49.989,26
2. Prowizje wypłacone		1.808,51
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	39.465,65	
b) świadczenia socjalne	2.681 42	
c) wydatki rzeczowe	18.986,28	61.133,35
4. Podatki i opłaty skarbowe		713,11
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości		2.131,44
6. Odpisy na dłużnikach		423,35
7. Różnice kursowe na walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		2.740,00
11. Nadwyżka		5.019,07
Razem		123.958,09

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	49.596.93	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	7.231,C6	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipot.	21.750,67	
f) od papierów wartościowych	10.796 50	
g) od KKO i Banków	10.119.36	
h) różne inne	9 985,83	109.480,35
2. Prowizje pobrane		4.728,05
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kurs. na papier. wartośc.		1.064,51
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		261,65
7. Opłaty na koszty administracji		5.910,78
8. Różne dochody		2.512,75
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		123.958,09

Księgowy (—) Ł. Przechadzka

Dyrektor Zarządzający: (—) J. Roziecki
Zastępca Dyrektora Zarządzającego (—) Ł. Przechadzka
Członek Dyrekcji: (—) W. Fijałkowski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) S. Hofman
Członkowie: (—) A. Sopala
(—) A. Górny

Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego. Warszawa, ulica Miodowa Nr 6.

KKO

MIASTA ST. WARSZAWY

centrala:
TRAUGUTTA 5
oddziały:
BAGATELA 14
BIELAŃSKA 8
TARGOWA 65
WOLSKA 6

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SOKÓLSKIEGO W SOKÓŁCE,

o g ł a s z a

KONKURS

na stanowisko dyrektora zarządzającego Kasy.

Od kandydatów wymagane jest:
1) Obywatelstwo polskie.
2) Świadectwo moralności.
3) Wiek do lat 40-tu.
4) Kwalifikacje zawodowe przewidziane w § 10 ust. 2. rozporządzenia Ministrów Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Uposażenie w/g umowy zależnie od kwalifikacji (maksimum 300 złotych miesięcznie).

Podania z własnoręcznie napisanym życiorysem należy nadsyłać na ręce Przewodniczącego Rady Kasy w Sokółce, w terminie do dnia 1 sierpnia 1939 r.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Rady Kasy.
(—) *W. Czachowski*
Starosta Powiatowy.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU NOWOGRODZKIEGO W NOWOGRÓDKU

o g ł a s z a

KONKURS

na stanowisko buchaltera Kasy i zastępcy dyrektora zarządzającego.

Od kandydata wymagane jest:
1. Obywatelstwo polskie.
2. Nieskazitelna przeszłość.
3. Wykształcenie fachowe, dające gwarancję należytego opanowania wszystkich działów pracy KKO.
4. Dokładna znajomość buchalterii oraz operacyj bankowych.
5. Praktyka na kierowniczych stanowiskach w KKO. lub w bankach.
6. Referencje osób wiarogodnych.
7. Nieprzekroczony wiek 40 lat.

Stanowisko jest do objęcia z dniem 1 czerwca br. po uprzednim zaopiniowaniu przez Związek KKO. w Warszawie.

Wynagrodzenie do 250.— zł miesięcznie.

Oferty wraz z własnoręcznie napisanym życiorysem, odpisami świadectw i dokumentów należy składać w terminie do dnia 25 maja 1939 r. do KKO. w Nowogródku.

Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Komunalna Kasa Oszczędności
pow. Nowogródzkiego
w Nowogródku.

Samorządowy Instytut Wydawniczy
Warszawa, ul. Miodowa 6 tel. 5-92-63, wydał broszurę
BRONISŁAWA WESOŁOWSKIEGO
p. t.

PRZEPISY WYBORCZE
do Zarządów Gminnych i Wydziałów Powiatowych

zawierającą wszystkie rozporządzenia ministerialne wraz z przepisami związkowymi i objaśnieniami.

Cena broszury zł 1 gr 50 (+ porto)

Zamówienia wykonuje się odwrotnie.

Odbito w Drukarni Sam. Inst. Wyd. w Warszawie, ul. Miodowa 6. Tel. 682-18